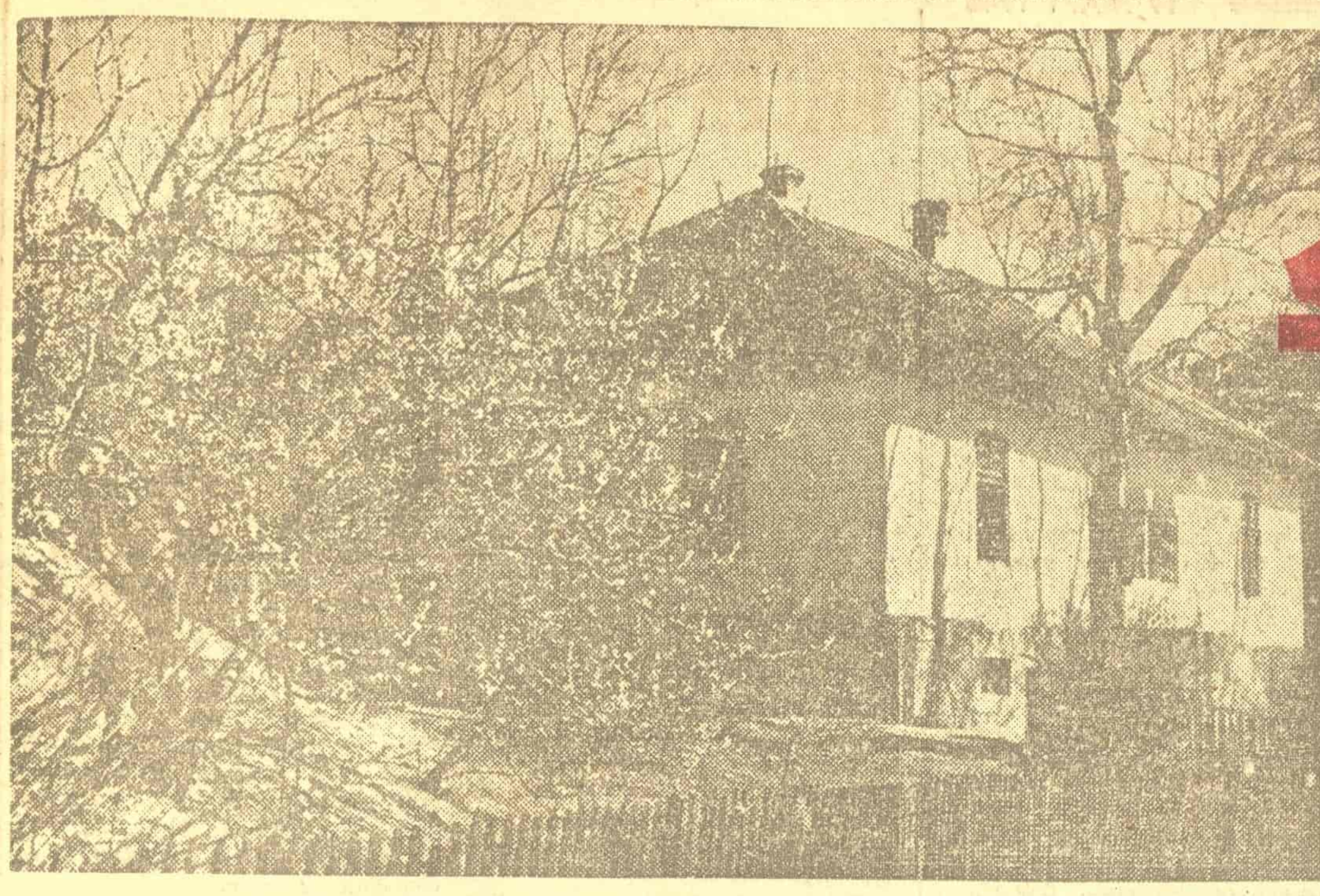

20 ОЖИТОБАЈ

НЕДЕЉНИ ЛИСТ НАРОДНОГ ФРОНТА БЕОГРАДА
БРОЈ 173 ГОД. V. ★ БЕОГРАД, 19 МАРТ 1948 ★ ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ★ ЦЕНА БРОЈУ 2 Д.

Пролеће у предграђу Београда

Рапо Дугоњић:

Почетак рада бригада Народног фронта Београда

У недељу, 21 марта, у част Другог конгреса Народног фронта Србије, десетине хиљада грађана Београда, организованих у добровољне радне бригаде, изиђуће на улице, одржати смотре својих бригада и отпочети са радом на изградњи и улепшавању свога града. Тога дана отпочиње плански рад бригада Народног фронта Београда и Народне омладине.

Добровољни рад прославио је народе Југославије, а нарочито нашу омладину, широм читавог света. Стотине милиона радних часова, које је Народни фронт добровољно дао за изградњу наше земље, нису само помогли да се Југославија тако брзо дигне из рушевина у које је су нас бацили окупатори. Добровољни рад је јасно као на длану показао нове односе који су створени у нашој држави.

Први пут у историји наш радни човек сматра ову земљу као потпуно своју и ништа му није тешко жртвовати и дати када се ради о њеној изградњи, о јачању њене снаге, која осигурава националну независност и слободу, лепши живот и благостање за сваког радног човека. Добровољни рад у овој ширини могао је да се развије једино у оваквим условима, где су интереси сваког појединца истоветни са интересима читаве заједнице, где је сваки човек, сваки члан Народног фронта потпуно политички свјестан да, изграђујући социјализам у својој држави, изграђује уједно и своју лепшу и сретнију будућност. Јасно је да без тога не би могло да буде добровољног рада.

Ту истину није могла да сакрије пред очима радног света пропаганда империјалистичких земаља, ма како да је била широк и вешто организована против Југославије. Поред све те пропаганде, прошле године било је на Омладинској путзи Шампа—Сарајево око 45 бригада или делегација из разних крајева свијета. Нису они долазили ради пруге. У њиховим земаљама има и више пруга. Она су долазила да виде народе и омладину Југославије, да се диве њиховом стваралачком раду, да осјете оно што нису могли многи од њих да осјете у својим земаљама — какве све стваралачке снаге може да развије ослобо-

ђени народ кад има власт у својим рукама.

Ради тога, излазак радних бригада на рад на дан II конгреса Народног фронта Србије биће не само обична радна акција, него и највећа, најполитичкија од свих политичких манифестација које могу да се организују. Она ће боље од свих митинга, декларација и резолуција показати снагу Народног фронта, показати на који начин се фронт мобилише да прихвати одлуке Конгреса и да их спроведе у живот. Народни фронт није само идејно уједињено наш радни свијет на линији изградње социјализма у Југославији. Он је пронашао и своје посебне форме кроз које помаже народну власт у њеним задацима изградње бољег живота.

Народни фронт Београда, на дан II конгреса, пред читавим Конгресом треба посебно да покаже кроз овакав начин проslave да ли је, и колико је, успео да пресволада једну своју озбиљну слабост. Они радници и намјештеници који су доскора у раду Народног фронта учествовали само кроз рад своје синдикалне подружнице, треба у недељу да се појаве у бригади, ма теренских основних организација Народног фронта. Тај успех показаће Конгресу да је Народни фронт Београда постао још јача, организованија снага, способна да сваку одлуку Конгреса спроведе у дјело.

Недеља, 21 марта, представљаће само почетак широке замислиених радова које ће Народни фронт Београда кроз своје добровољне радне бригаде — народно-фронтске и омладинске — извршити у овој години. Народни фронт Београда улази у другу планску годину са богатим политичким и организационим искуством и са богатим резултатима из добровољног рада. У прошлој години народно-фронтске организације дале су 1.435.985 радних часова на изградњу свога града, на низу крупних и ситних објеката, док је београдска омладина у исто вријеме дала 120.926 радних дана. Ове године повећали су се умногоме и задаци које Народни фронт има пред собом и обавезе које су узете. Само на изградњу Новог Београда, Народног парка на Звездари и Универзитетског насеља, Народни фронт је узео обавезу од 4.417.000 радних часова. У међуградском такмичењу, које је заказано између главних градова наших република организација Народног фронта Београда има да издржи тешку битку да би заузела часно мјесто које по својим традицијама мора да има.

Међутим, по досадашњим подацима види се да је жеља за радом, радни полет, далеко већи него прошле године. У кратком времену у радне бригаде се уписало преко 30.000 људи. Ту се не рачуна омладина која у рејонима, предузећима, школама и установама формира своје посебне омладинске бригаде. Јављање у бригаде непрестано се наставља и сигурно је да ће се њихов број знатно повећати када се у њих укључе они радници и намјештеници који нису знали на коме се принципу бригаде формирају: да ли по предузећима и установама или по основним организацијама Народног фронта. Жиљиви рад синдикалних подружница у задње вријеме и објашњавање по подружницама да се бригаде стварају на територијалном принципу, по основним организацијама, учиниће да ускоро не буде ни једног радника и намјештеника који то жели а да није уписао у бригаду.

Овако велики број бригада и чланова у њима поставио је пред руководство Народног фронта Београда велике дужности и велику одговорност за прављану организацију бригада и њиховог рада, да би се што боље испуниле жеље грађана да дају свој допринос изградњи Београда. На основу прошлогодњих искустава извршена је следећа организација радних бригада.

Радне бригаде

Радне бригаде су формиране по основним организацијама и то за принципу: једна основна

организација — једна бригада. Већ су формиране у свим основним организацијама Народног фронта радне бригаде које броје од 100—500 чланова. Бригаде су подељене по четима од 30—50 људи. Чете се стварају на основу одређивања чланова бригада који дан у недељу желе да раде, тако да ће бригаде бити састављене од чета, од којих ће свака радити један одређени дан у недељу. Разумљиво је да ће у већим бригадама постојати и по више чета које ће радити у исти дан. Исто тако ће се дешавати да буде потребно и да читава бригада, не само недељом него и неким другим даном, ради заједнички. Наравно да ће бити потребно много пажње посветити томе да у четима буде равномјеран број људи и да се оне устале као стални колективи.

Овакав распоред чета направљен је на основу искуства многих рејона из прошле године. У првом реду таквим распоредом се постиже да је добровољни рад правилно распореден и да не штети раду у установама, предузећима, школи или на некој другом мјесту. На овај начин свакога члана бригаде запаће да ради три до четири сата недељно, што ни у ком случају не може да смета његовом свакодневном раду и оставља му довољно времена за осталу друштвену активност.

С друге стране, на овај начин може се осигурати правилно планирање: прављан распоред бригада на све објекте, транспортна средства, алат и вратити то извршења радова.

Упоредо са организацијом бригада, припрема се широк систем такмичења између радних група унутар чета, између чета, између бригада и појединих рејона. Разумљиво, да правилно организовање такмичења и награђивање најбољих претпоставља сталну и, колико је то могуће, чврсту организацију, а и добру евиденцију која ће обезбједити реалан увид у резултате. У ојенију за такмичење узимаће се не само број датих радних часова, него и количина и квалитет извршених радова. Све то захтјева извјестан минимум потребне дисциплине да би се рад могао одвијати што организацијом и да би се могло правилно награђивати на бољи појединци у колективу. На челу бригаде налази се изабрани штаб, који је састављен од начелника, његовог замјеника и потребног броја помоћника: за план објеката, за евиденцију и статистику, за распоред чета на објекте и транспорт, такмичење, радну агитацију, материјал и алат, санитарни шт. Штаб је колективно руководство и све важније одлуке треба да доноси заједнички.

На челу чете налази се командир са замјеником који је одговоран за алат и организацију посла на радилишту и помоћницима за евиденцију и санитарни шт.

Већ сада командир чета треба према утврђеним формулацијама да начини списак чланова чета у кога ће се свакодневно убележавати резултати рада сваког појединца. Изводи из тог списка достављаће се одмах после свршеног рада чети штабу бригаде.

Објекти

Објекти који су од важности за читав рејон као што су на примјер паркови, уређење извесних важних саобраћајних ар-

(Наставак на другој страни)

ДРУГИ КОНГРЕС Народног фронта Србије

Утра и прекоутра одржаће се у Београду Други конгрес Народног фронта Србије. Конгрес сачињавају делегати са целе територије Народне Републике Србије, изабрани из среским и градским конференцијама Народне Републике Србије. У раду Конгреса узеше учешћа и делегати Народног фронта из осталих народних република.

После Земаљске скупштине Народне Републике Србије, у новембру 1944 године, и после Првог конгреса у марту 1947 године, ово је трећи општи састављен претставника и делегата организација Народне Републике Србије.

На Првом конгресу је изабран Главни и Извршни одбор Народне Републике Србије као највиши руководећи орган свих фронтских организација у целој Републици и донет Статут Народне Републике Србије. То је, у времену између Првог и Другог конгреса, још у већој мери ојачало и објединило рад свих организација Народне Републике Србије, у Војводини и на Косову и Метохији. Сумирајући двогодишњи претходан рад и успехе Народне Републике Србије, Први конгрес је уопштио искуства из борбе и рада у томе периоду, извукао потребне закључке и дао нову форму и нову садржину раду организација Народне Републике Србије. Поред борбе за даље спровођење програма и Статута Народне Републике Србије, пред све организације поставио као основне задатке: помоћ народној власти у извршењу општедржавног и републичког плана индустријализације и електрификације земље и стварање и извршење локалних планова појединих фронтских организација са сопственим средствима.

Испуњујући успешно те задатке, организације Народне Републике Србије учиниле су у прошлој години крупан корак напред у своме политичком снажењу, омасовљењу и организационом учвршћењу.

Политичко снажење организација Народне Републике Србије успијело са успехима које су организације показивале остварујући програм и Статут Народне Републике Србије у области спољне политике. У борби за даљу изградњу и јачање народне демократије у земљи, за изградњу лепшег и срећнијег живота наших народа, у борби против нових империјалистичких тенденција преосталих реакционарних сила у свету, — око организација Народне Републике Србије сли се сви демократски и борбени родољуби наше земље. У јединственом покрету Народне Републике Србије број и нових чланова — честитих и радних грађана који пре тога формално нису били чланови Народне Републике Србије али који су читавим својим стањем и радом помагали општенародну политику Народне Републике Србије и извршење конкретних задатака. С друге стране, из редова Народне Републике Србије изиђући су и одбачени штеготочински и реакционарни елементи који су свој извртљивски рад покушали да прикрију формалним припадњаштвом Народном фронту.

Поверење и љубав читавог народа Србије према Народном фронту показало се и на изборима за месне и среске народне одборе. Приликом избора народ Србије манифестовао је оданост својој општенародној политичкој организацији и спремност да изврши све задатке који стоје пред народном влашћу и Народним фронтом, не само на де-

сетинама хиљада зборована Народне Републике Србије, него и на појачаном раду на извршењу задатака у помоћ народној власти и испуњењу плана добровољних радова својих фронтских организација.

Огроман политички и радни полет маса у прошлој години одразило се и на даљем организационом учвршћењу организација Народне Републике Србије. Остварујући своје планове, организације Народне Републике Србије су у току године све више усавршавале старе и изналазиле нове форме рада. У секцијама и активима при одборима Народне Републике Србије су се нова радна тела која су одборима Фронта указала огромну помоћ у савлађивању одређених група задатака.

Идући за упутствима и задацима које је организацијама Народне Републике Србије на Првом конгресу Народне Републике Србије поставио претседник др Благоје Нешковић и новим задацима које је пред Народни фронт поставио на Другом конгресу Народне Републике Србије, вије претседник Народне Републике Србије, маршал Тито, организације Народне Републике Србије дале су у прошлој години велику и организовану помоћ извршењу основног задатка — остварењу прве године Петогодишњег плана. На изградњу земље дати су током прошле године милиони добровољних радних часова од стране организација Народне Републике Србије. У области грађевинарства, пољопривреде, саобраћаја и индустрије, у подизању просвећености и културе, бележени су свакодневно радни прилози организација Народне Републике Србије за изградњу боље и срећније будућности свих наших народа.

У тој помоћи извршењу општедржавног плана и у остварењу својих сопствених планова, огромна већина организација Народне Републике Србије премашила је фронтским планом предвиђени допринос. Због тога, одговарајући радном полету и потребама читавог народа, организације Народне Републике Србије у својим новим плановима, са којима дочекују Други конгрес, предвиђају знатно обимније и разноврсније акције и радове него што су били планирани и извршени у прошлој години. Нови планови су у већини случајева двоструко и више-струко већи и по броју примљених обавеза у добровољним радним часовима и по учинку који ће они произвећи. Већ према масовне радне акције Народне Републике Србије показују да ће и ови планови бити испуњени. Формирање фронтских радних бригада и чета широм читаве земље даје нову организациону чврстину и форму рада свих организација Народне Републике Србије и омогућује целосходније и свестраније усмерење радног полета милиона чланова Народне Републике Србије.

Све то сведочи о способности Народне Републике Србије да у овој години испуни у веће и разноврсније задатке него што су били у прошлој години.

Народни фронт Србије излази на Други конгрес са јединственом вољом и активносту, бројно и организационо чвршћи и јачи, спреман да прихвати и оствари задатке које Конгрес буде поставио.

Други конгрес Народне Републике Србије биће велики радни договор за успешно испуњење свих задатака који пред организацијама Народне Републике Србије стоје у овој години. У исто време Други конгрес ће бити нова смотра политичке и организационе снаге Народне Републике Србије.

За Другим конгресом стоји година дана борбе на остварењу Петогодишњег плана и година дана планског рада свих организација Народне Републике Србије на остварењу сопствених планова сопственим средствима. За организације Народне Републике Србије то је уједно била прва година планског рада. Због тога ће укупан осврт и извештај о раду у прошлој години бити још значајнији, а искуства стечена у тој години још драгоценија за рад у овој години. У даљем планском раду организације Народне Републике Србије то ће послужити као сигуран путоказ ка новим успехима на свима пољима политичког, друштвеног и економског живота народа Србије.

Рад Другог конгреса даће нови потстрек и перспективу широким народним масама Народне Републике Србије у даљем учвршћивању, изградњавању и јачању политичке и економске независности заједничке нове домовине — независности коју су наши народи извојевали епопејском народно-ослободилачком борбом под руководством своје Комунистичке партије и на челу са својим вођом и учитељем, највишим руководиоцем општенародне политичке организације, претседником Народне Републике Србије маршалом Титом.

ПРОГЛАС ИЗВРШНОГ ОДБОРА НАРОДНОГ ФРОНТА БЕОГРАДА

У недељу, 21 марта, у Београду се одржава II конгрес Народне Републике Србије.

Грађани Београда прославиће овај значајан датум масовним изласком радних бригада Народне Републике Србије на добровољне радове на изградњи и уређењу Београда.

Тога дана, 21 марта, одржаће се смотре радних бригада и почеће овогодишња велика добровољна радова Народне Републике Србије на реконструкцији и изградњи нашега града, на даљем испуњењу Петогодишњег плана.

Нека грађани Београда масовним учешћем на добровољним радовима, тим највишим изразом политичке свести, и овога пута покажу снагу и јединство Народне Републике Србије, решеност Београда да изгради и улепша свој град — понос свих народа Југославије, да спроведу и испуне одлуке II конгреса Народне Републике Србије.

ГРАЂАНИ БЕОГРАДА!

Својим учешћем на добровољним радовима на изградњи града широм, јачајмо, и учвршћујмо Народни фронт и његове радне бригаде.

Нека наши радници и намештеници, организовани у радне бригаде Народне Републике Србије, и на добровољним радовима испуње свој радни хероизам, буду носиоци радног елана и пожртвовања у раду.

Омладино Београда! Сврстана у своје омладинске радне бригаде под руководством Народне Републике Србије буди и убудуће у изградњи свог града носиоца радног одушевљења и упорности у раду. Својим радним одушевљењем учини да дух удариштва Омладинске пруге прожме све радне бригаде Народне Републике Србије.

ГРАЂАНИ БЕОГРАДА!

Учинимо све да Народни фронт Београда постигне још боље резултате у међуградском такмичењу, изгради и улепша свој град, прошири и учврсти своје редове.

ЖИВЕО II КОНГРЕС НАРОДНОГ ФРОНТА СРБИЈЕ!

ЖИВЕО НАРОДНИ ФРОНТ ЈУГОСЛАВИЈЕ!

ЖИВЕО ПРЕТСЕДНИК НАРОДНОГ ФРОНТА ЈУГОСЛАВИЈЕ МАРШАЛ ЈУГОСЛАВИЈЕ ЈОСИП БРОЗ ТИТО!

ИЗВРШНИ ОДБОР НАРОДНОГ ФРОНТА БЕОГРАДА

ФРОНТ ДЕМОКРАТИЈЕ У СВЕТУ

У Букурешту је отворен Дом радничке омладине и изложба фотографија посвећена радним успесима у прошлој години. На великом митингу, који је одржан у Букурешту, присуствовало је преко 150 хиљада радничке, средњошколске и студентске омладине. На митингу је манифестована спремност омладине Румуније да ове године гласа за фронт народне демократије који је омогућио брзи развој и изградњу Румунске Народне Републике.

Трупе Народно - ослободилачке армије Кине концентришу се око важних мануфактурних градова Чанг-Чуна. Куомингангове трупе трпе поразе на поразом. Нарочито тешке губитке претрпеле су трупе Чанг-Кашека 13 марта, када су биле тучене на сва четири фронта и отвориле пут Народно-ослободилачкој армији за напад на Чанг-Чун.

У Сједињеним Америчким Државама ступило је у штрајк преко 200 хиљада рудар у рудницама мркога угља. До штрајка је дошло због одбијања сопственика рудника да радницима исплате пензије. Сви руднички компаније челика „Донс-енд-Лефлинг“ затворени су. Од 14 рудника великог труста челика „Јунајтед стејтс“ стила корпорација“ девет је потпуно обуставило рад. Штрајк је обухватио руднике у државама западне Вирџинија, Охајо, Илиноис и Кент. Штрајкачки покрет и даље се шири. Ако штрајк потраје више од десет дана, према изјавама стручњака, фабрике челика мораће да обуставе рад.

Сто хиљада радника Чикага, укључујући и Уједињени синдикат радника индустрије за паковање меса, ступило је у штрајк, захтевајући повисице надница. Управа синдиката донела је ову одлуку упркос тражењу председника Трумана да се штрајк одложи и да влада предузме посредништво за решење спора између радника и послодавца. Штрајкачки комитет је изјавио да ће свако одлагање било беспредметно.

Комунистичка Партија Чехословачке приредила је недељу акције уписивања нових чланова, која је имала велики успех. У Чешкој је за 7 дана приступило партији око 190.000 нових чланова.

Француски комитет за помоћ демократској Грчкој упутио је протест због присуства у Паризу крвавца грчког народа Паллариса. Комитет оптужује владу не само што прима Паллариса, већ што, с друге стране, протерује грчке демократе, њихове жене и децу из Француске. Комитет је позвао све демократске организације Париза да организују протестне митинге и захтевају укидање одлуке о протеривању грчких родољуба из Француске. Париски општински саветници - комунисти поднели су на састанку општинског савета резолуцију у којој протестују против целата Паллариса и диктатора Шпаније Франка, истичући да присуство Паллариса и представника неденацификоване западне Немачке у Паризу значи враћање оних који су пали у борби за рушење фашизма. Председник париске општине Пјер де Гол, кршећи право слободе речи, није допустио да се ова резолуција прочита.

Особље трговинских комора у целој Италији ступило је у штрајк. Штрајкачи траже повећање надница.

Преко 21 хиљада железничких радника Сједињених држава је у штрајк, тражећи повећање надница и побољшање услова рада. Штрајку железничара, у знак солидарности, приступили су и шофери. Такође се наставља штрајк радника запослених на наводњавању и другим јавним радовима у Судану.

У Берлину је отворен други опште-немачки народни Конгрес за јединство и праведан мир на коме је узело учешћа око 2.500 делегата из свих крајева Немачке. До сада су у свим великим градовима, који се налазе у совјетској окупационој зони Немачке, приређени многобројни претконгресни митинзи и манифестације. Пошрет за јединство и праведан мир обухватио је велике размере и у западним зонама Немачке. Тако је у Рендсбургу, у британској окупационој зони, одржан народни конгрес за покрајину Шлезинг-Холштајн, на коме је хиљаду делегата, представника свих слојева грађанства и свих политичких странака, упутило апел немачком народу да спречи цепање Немачке. Конгрес је упутио привредном Савету у Франкфурту једногласни протест против стварања западно-немачке државе. У америчкој зони, у Нирнбергу, одржан је конгрес радне заједнице „Социјалистичко јединство“. Представници социјалдемократске странке и комунистичке партије Немачке, као и велики број ванпартијанца, донели су резолуцију у којој изјављују поверење покрету за јединство и праведан мир, протестујући против одлуке војних власти да забрани делегатима одлазак на други општенемачки народни конгрес.

Поводом образовања демократског фронта радника и намештенника јавних и државних служби, који је званично приступило демократском народном фронту Италије, председништво италијанске владе затражило је од свих радника и намештенника да се писмено изјасне да ли су приступили фронту. У вези са овим притиском владе на раднике и намештеннике ових установа, Извршни одбор демократског народног фронта објавио је саопштење у коме се мере италијанске владе осуђују као типично фашистичке. Јер су уперене против слободе мисли и на чела садржаних у републиканском уставу. Демократски фронт подвучио у саопштењу да ће предузети и потребне мере за одбрану основних грађанских слобода и да ће послати апел свим радницима и намештенницима да одбију противзаконите захтеве владе.

Неуређена Дринчијева улица очекује залагање чланова Фронта

Како су протекли зборови бирача у нашем граду

Дубоке друштвене и економске промене, извршене у нашој земљи у току ослободилачког рата, омогућиле су нам да развијемо и учврстимо нову народну власт. Главна карактеристика наше власти јесте да је она народна, што значи да ради у интересу народних маса, да је од народа бирана и народу одговорна за свој рад. Негујући баш овакав карактер наше власти, народни одбори у Београду имали су у своме раду озбиљну и свестрану помоћ грађана. У Београду има преко 15.000 чланова Народног фронта који раде у разним саветима и комисијама при народним одборима, а масовне акције добровољних радова у прошлој години и извршене припреме за рад у овој години чланова Народног фронта, сведоче о огромној помоћи коју органи власти имају од својих грађана.

Зборови бирача су такав облик повезивања органа власти са народом, који је и законом предвиђен и не може се никаквим другим формама заменити, на којима бирачи слушају извештај о раду свог народног одбора по свим питањима, где могу да траже објашњење, да дају своје предлоге и сугестије на које им је народни одбор дужан одговорити. Зборови бирача с једне стране продубљују демократски карактер наше власти, дајући могућност грађанима да учествују у раду свог народног одбора, јачају везе између органа власти и грађана, а с друге стране они су моћни мобилизатори народа за испуњење свих задатака који се налазе пред народним одборима.

Од маја 1947 до сада одборници Народног одбора Београда излазили су свега једанпут пред своје бираче и то приликом доношења буџета и Инвестиционог плана за прошлу годину, а одборници рејонских народних одбора свега два до три пута. Само овако ретко одржавање зборови бирача говори о томе да они нису могли ни одговорити ономе чему су намењени. Зборови бирача који су у последње време држани у Београду и на којима су народни одборници упознавали грађане са једном од најкрупнијих одлука Народног одбора Београда, са доношењем Петогодишњег плана развјатка Београда, показују да се сам карактер зборови бирача изменио и да је потребно на ово указати.

Зборови бирача су, с обзиром на број бирача у изборним јединицама, били слабо посећени, што није резултат незаинтересованости грађана за рад органа власти, већ показује да досадашња пракса оржавања оваквих састанака није имала такав карактер какав би требало да има. Чињеница да су у неким рејонима сазивани зборови бирача за две или три изборне јединице на једном месту показује искривљавање карактера збора бирача, јер онемогућује да се грађани са једне изборне јединице састану са народним одборником кога су они бирали у народни одбор. Слаба посета зборовима, затим неизвршавање законске форме тј. бирање председништва збора, невођење записника, а што је најзначајније — недовољно вођење рачуна о питањима и предлозима који су поставили грађани на зборовима бирача од стране народних одбора, показују да до сада народни одбори нису користили ову основну форму везе са грађанима, већ да су се сви зборови на многим местима претварали у конференције Фронта, предавања и слично. То показује и дискусија и учешће грађана у раду збора бирача. Тако, на пример, у 6 и 11 изборној јединици V рејона после излагања народног одборника није било ни једног предлога, а дискусија је била општа. На збору бирача у 7 изборној јединици I рејона у дискусији је учествовао само један диспутант.

Међутим, и поред недовољне посете зборови бирача, велики

број од њих је добро успео. На њима су грађани поставили неколико стотина питања и предлога из разних области које су од интереса за живот града и дојичног краја.

Највећи број предлога дат је из домена уређења града и његовог спољњег изгледа, што сведочи да грађани Београда бригу о уређењу и изгледу града осећају својом. Тако се ово питање уређења травњака, чистиња хубрета и отпадака, уређења на празним плацевима децих игралишта и скверова, прављење физкултурних терена са конкретним предлозима поставило у 2, 11, 16 изборној јединици I рејона, у 20 изборној јединици II рејона, у 16 и 17 изборној јединици IV рејона, у 18 изборној јединици Земуна, а можемо рећи да је на великом већини зборови бирача ово питање постављено на дневни ред.

Даље, највише предлога има за изградњу разних комуналних објеката. Тако је у I изборној јединици у V рејону предложена изградња основне школе и дејчег објекта, у 5 изборној јединици II рејона предложено је подизање једног парка, а у 2 изборној јединици V рејона дат је предлог да се подигне пијаца на терету код Пионира и Новог гробља. На низ зборови дати су предлози за отварање нових телефонских говорница, билетарница за трамвајске карте, за оправку улица итд.

Прилично велики број предлога грађана односи се на проширење трговачке мреже у Београду. За сада је још увек мрежа пролазница тако распоређена да је број продавница текстилних,

прехранбених и осталих по неким рејонима минималан, као на пример у V, VI, II и VII рејону. Овим предлозима за отварањем мреже нових продавница може се Народни одбор Београда добро користити, јер је већина предлога конкретна и остварљива, а они изражавају стварну потребу грађана дојичног краја.

У вези са новим начином снабдевања, један део питања постављен је из области снабдевања грађана и указано је на извештај о недостацима и грешкама који су учињени код категоризације потрошача.

Сва ова питања, која су постављена на зборовима бирача, показују да су грађани Београда живо заинтересовани по свим питањима живота свога града и свог краја и да народни одбори треба много више него до сада да развијају овај облик сарадње са својим грађанима. Све предлоге који су постављени на зборовима бирача народни одбори, како рејонски тако и Градски дужни су да проуче, да донесу по њима решење и да на идущем састанку са бирачима преко народних одборника дају одговор грађанима по свим постављеним питањима.

Само овакав рад продубиће демократски карактер наше власти, а с друге стране ће пружити органима власти свестрану и драгоцену помоћ у извршењу низа задатака из области комуналних, здравствених, просветних и осталих питања и развиће још више иницијативу и помоћ грађана на разради и извршењу Петогодишњег плана развјатка нашега града.

Славка Ђурић

Извршни одбор Народног одбора града Београда поднео је извештај о раду у прошлој години

На Осмом редовном заседању Народног одбора града Београда које је одржано, 18 марта, претседанци су многи важни текући послови народних власти нашег главног града, поднео је извештај о раду Извршног народног одбора у 1947 години, првој години Петогодишњег плана и искуства која из њега проистичу и постављање смернице за деље, још успешнији рад.

У току заседања једногласно су изабрани нови чланови Народног одбора града Београда: Раго Дутовић, Тихомир Јањић и Света Поповић, који су положили заклетву пред осталим претставницима народа.

Нинко Петровић, претседник Извршног одбора Народног одбора града Београда, поднео је извештај о раду ИОНО Београда у току прошле године. У свом извештају он је подвукао да се брзи на народних власти у решавању проблема града и планирању у Петогодишњем плану развјатка Београда, морала бити усмерена

на све већи пораст могућности за све већим обимом обухватања и решавања претстојећих градских проблема.

Народна власт у Београду је 1947 године учинила крупан корак у учвршћењу свога народног карактера. Кроз савете грађана, комисије, пореске и друге одборе и кроз разне акције сарађивало је са народним властима око 40.000 грађана у решавању разних задатака. Поред тога, грађани су у добровољним радницама, које су организовале масовне организације, дали око 1.500.000 добровољних радних часова, само за осам месеца на повећавању зелене појаса Београда, изградњи нових грађевина и кадрирању улица.

Велика пажња обраћала се изградњи, некада запуштеним, периферским деловима града. Пенгар града повезан је трелејбуском линијом са најудаљенијим крајевима периферије. Изграђен је Дом културе IV рејона, зграда NO Шестог рејона, изведена ре-

ЈЕДАН ОД ЗНАЧАЈНИХ ДАТУМА НАШЕ НОВИЈЕ ИСТОРИЈЕ

Двогодишњица уговора о пријатељству и узајамној помоћи између Југославије и Пољске

Осамнаестог марта ове године навршило се две године од потписивања Уговора о пријатељству и узајамној помоћи између Републике Пољске и Федеративне Народне Републике Југославије. Овај уговор је уствари само званично потврдио старо пријатељство, које су народи двеју братских земаља још више продубили и учврстили у заједничкој тешкој борби против немачког фашизма.

Југославија и Пољска имале су у прошлости сличну судбину, њима је претило вековима исти непријатељ — немачки агресор, а препуштене самовољи владајућих клики које су трговале и слободом свога властитога народа, лако су постајале пленом разних освајача. Поучене тешким искуством прошлости, нарочито последњим ратом у коме је немачки фашизам запретио истребљењем и уништењем словенских народа, народи наших двеју земаља, остварењем реакционарних клика са власти, створили су услове за неразуштиви савез који штити мирни стваралачки развјатк и пољског и југословенских народа и осигурава безбедност обеју земаља.

Уговор о пријатељству и узајамној помоћи између Пољске и Југославије потпуно је различит од уговора који се закључују на западу између империјалистичких земаља. Овај Уговор је заснован на принципима истинске демократије и поштовања суверенитета других народа. Он не претставља акт уперен против било које земље, он не угрожава мир, слободу и независност, ни једне земље. Овај Уговор, као и остали уговори које је потписала наша Влада са демократским земаљама претставља велики допринос учвршћењу мира у свету и обезбеђењу мирни развјатк наших народа. Поред тога, овај

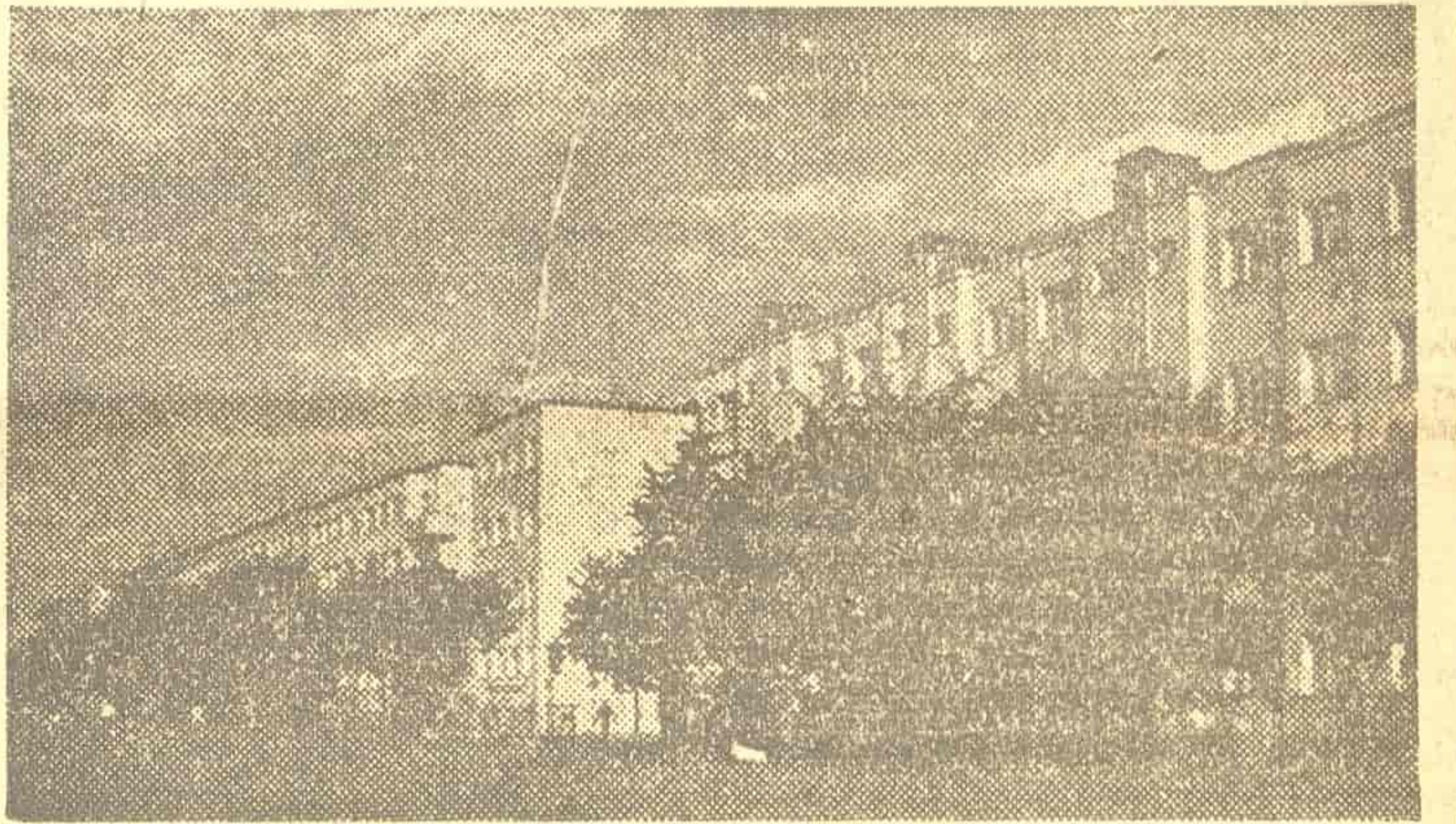
Уговор је потпуно у духу оних мера које Уједињени народи предузимају да би у будућности спречили катастрофу која их је задесила у последњем рату.

Данас, када англо-амерички империјалисти и остали непријатељи мира и демократије настоје да остваре „западни блок“ и да претворе западну Немачку у своју војно - политичку базу за поробљивачке планове против народа Европе, испољава се сав историјски значај Уговора о пријатељству и узајамној помоћи између Пољске и Југославије.

У току две године, које су протекле од закључења Уговора, проширило се и продубило пријатељство и братска сарадња између Пољске и Југославије. Поред Уговора о пријатељству и узајамној помоћи, Пољска и Југославија су закључиле уговоре о економској и културној сарадњи, који су много допринели подизању културног и материјалног живота наших и пољског народа.

Пољски народ је за последње две године постигао огромне успехе у обнови своје ратом опустошене отаџбине, у изградњи бољег живота, којима се југословенски народи искрено радују.

Народи Пољске и Југославије прослављају годишњицу закључења Уговора о пријатељству и узајамној помоћи уз све веће напоре на изградњи својих земаља, уз све веће успехе у подизању животног стандарда народних маса и уз одлучну борбу за мир и демократију. Овај Уговор ће и даље још више допринети продубљивању пријатељских и савезничких односа и политичке, економске и културне сарадње између Пољске и Југославије, а тиме и учвршћењу мира и безбедности у свету.

Нова Варшава

Гусанова жртва...

— Не љути се што ти узимамо пера, морају наши баћи нечим да пишу, а у књиџарама нема ни пера ни оловаца!

гулација Кумодрашког и Дубоког Потока, изводи се читав низ других радова.

У културно - просветној политици Извршни одбор иде линијом растућих културних и просветних захтева грађана. Разне школе и течајеве похаљало је преко 100.000 људи. Изграђен је Пионирски град, три нове школе, основано градско позориште, два дома културе, отпочета градња летње позоришне у Топчидеру.

Пред Извршним одбором су 1947 године били тешки комунални проблеми због пораста становништва, поштрила се криза станова и саобраћаја. Постигнути су знатни резултати, сазидано је 30 вишеспратних станбених зграда и 85 приземних, 30 зграда за сезонске раднике, 400.000 квадратних метара калдрме и отпочета изградња низа крупних објеката. Повећање градског саобраћаја у броју превезених путника износи 31 од сто. Радло се на изградњи водовода и канализације, паркова, купатила и побољшању осветљавања града. За даљи напредак комуналне изградње треба грађани да се више залажу у помоћи народним властима. Повећање кредитна за заштиту народног здравља износи у 1947 години 50 од сто више него у 1946. Тај кредит уложен је у развој градске болнице, поликлинике, диспанзера, домова, јасала, опоравилишта и у друге здравствене сврхе. Како је у приреду укључен много већи број за рад способних грађана, осетно се смањило буџет за социјално старање које обухвата само оне којима треба стварно помоћи.

План снабдевања, пред којим у току ове године стоје још много обимнији задаци, успешно је извршен. Број продавница повећан је за 225 од сто у односу на 1946 годину, план промета извршен је за 116 од сто, а државни сектор у трговини обухватио је 75 од сто снабдевања.

Стварањем нових предузећа, проширањем постојећих, повећањем производње и капацитета неких индустријских грана,

градска привреда у 1947 години почела је да одговара потребама града. Производња грађевинског материјала повећана је за 100 до 300 од сто. Акумулација у градској привреди повећала се за 137 од сто у односу на 1946, а вредност производње државног сектора повећала се 18 пута. У даљем раду треба отклонити недостатак евиденције и чврстог руковођења у локалној привреди, недовољно рационалну расподелу радне снаге и утрошак материјала, неправилне калкулације што се прошле године одржавало на ценама у пројизводњи. Служба расподеле станова имала је огромни тешкоћа, јер је од преко 38.000 станбених захтева могло бити задовољено једва 5.000.

У складу са општим развојним правцем наше економије, финансијски извори Извршног одбора оријентисали су се на приходе из градске привреде. Приходи у 1947 години повећали су се за 276 од сто према претходној години.

На крају је Нинко Петровић, изложио задатке који се постављају пред Народни одбор у току ове године. Зборови бирача треба да добију карактер стварног полагања рачуна и договора народних одбора са бирачима. Рејонски народни одбори морају постићи степен политичко - административне самосталности, који им у систему наше народне власти припада. Пред рејонске народне одборе поставља се задатак да преузимањем предузећа од Градског одбора и стварањем својих предузећа изграде и оформе своју рејонску привреду под својим руководством. Рејони су у току 1947 године превезли знатан број занатских предузећа, основали су своја грађевинска предузећа, управе станбених зграда и низ радионица. Међутим, све виши степен развоја наше народне власти поставља пред Народни одбор града Београда и пред рејонске народне одборе задатак да руковођење у привреди и народној власти прилагођавају општем развојном правцу наше земље.

У ПРИЛОГ ОФОРМЉЕЊУ ЛИКА ЧЛАНА НАРОДНЕ ОМЛАДИНЕ

О идејно-политичком раду међу омладином

Ако се осврнемо на резултате које је постигла Народна омладина Београда у 1947 години, морамо доћи до закључка да је те и такве успехе могла постићи само она омладина која је схватила дух наше нове Југославије, која је васпитавана и одгајана на великим традицијама народноослободилачке борбе, на беспримерној љубави према новој Југославији, у духу развитка нове Југославије.

Преко 10.000 омладинаца на грађанским путевима из којих је никло 1600 ударника и преко 2000 похвалених, преко 1.000 ударника и 4.000 похвалених омладинаца, по предузећима, доказ су велике политичке свести омладине, доказ да је организација Народне омладине јен истински васпитач и руководиоца у борби за изградњу новог живота, за изградњу социјализма.

Недавно одржана Трећа градска конференција Народне омладине Београда констатовала је низ успеха, а и пропуста наше организације у идејно-политичком раду.

1. Наша држава из дана у дан све више мења свој изглед сваким даном се изграђује и јача ниво друштвеног уређења, васпитање и уздицање омладине мора ићи упоредо са социјалистичком изградњом земље, јер социјализам подразумева и социјалистички однос у производњи и социјалистичког човека.

2. Организација Народне омладине је васпитна организација и јен први задатак је да учи и васпитава своје чланове, да их учи и васпитава кроз свакодневни рад, кроз свакодневне задатке, објашњавајући им потребу и значај њиховог извршења.

Руководници често греше, преносећи задатке омладини без икаквог политичког објашњења, без објашњења сврхе и циља тога задатка, а захтевају његово извршење. Баш због тога се и дешавају појаве неизвршења појединих задатака.

Често се користи систем командовања, наређивања, позивајући се на свест и дисциплину омладине. Но, оваква свест и дисциплина је страна нашеј организацији, као и овај систем руковођења. Руководити значајно је убеђивати и васпитавати, и ми се морамо тога доследно држати.

„Ми имамо дивну омладину“ рекао је маршал Тито. У то смо се до данас из пута уверили; али да бисмо извршили своје задатке и ангажовали читав актив Народне омладине на њиховом извршењу, потребно је омладини стално објашњавати значај и циљ њеног рада и испуњења појединих задатака. Спровођење у живот подразумева у првом реду учење руководиоца, овлађивање знањем, како би они заиста могли бити руководиоци овако масовне васпитне организације.

Погрешно је схватање да се васпитни рад у омладинској организацији одвија само кроз марксистичке кружоке, читалачке групе, предавања, дебате клубове итд. Бесумње, одржавање тих састанака је важна чињеница у васпитању омладине. Али и свака конференција, производно саветовање, спровођење ма ког задатка мора да буде место где ће се васпитавати омладина. Данас организација Н. О. спроводи низ наизглед ситних задатака, али без чијег извршења нема ни извршења Петогодишњег плана — остварења социјализма. Омладина треба да сагледа перспективу свог развитка и рада, па тек онда да се од ње тражи веће активирање на свакодневним задацима.

Поред овога, омладини свакодневно треба објашњавати политику Народног фронта, наше Владе, низ закона и уредаба које она доноси у знаку побољшања услова рада и живота радног народа. Омладину треба упознати са величином и радом организације Народног фронта, чији су и омладинци чланови. Јасно је, ако се нередовно одржавају састанци дебатних клубова, предавања и ако се не изврше раније припреме за њихово одржавање не може се ни успех очекивати.

О скоро донесеним одредбама Савезне владе, о новом начину снабдевања, о везаним ценама, мало се говори у организацијама. Ретко су се у којој основној организацији одржала предавања са овим тачкама, ма да су оне од великог значаја за даљи развјат наше земље. Дешава се да се руководство често плаше да ће пренатрпати омладину, објашњавајући ове ствари кроз предавања, састанке, марксистичке кружоке, дебатне клубове итд. Напротив, њих никада неће бити доста, јер наша омладина хоће да учи и да зна, само се руководство Народне омладине — рејонски одбори — морају позабавити питањем њиховог квалитета и тема које интересују омладину.

Данас англо-амерички империјализми, тежећи да остваре своје сејичне империјалистичке намере, стварају ратну психозу, хушкају на нови рат. Они неће да нам врате наше злато, правно оправдавају злочине немачких окупатора и постављају их на важне функције у државном апарату; међају се у унутрашње ствари грчког и кинеског народа, подижу Немачку итд. О визу ових ствари треба обавештавати и упознавати омладину.

Омладину треба стално упознавати са агресивним намерама америчког империјализма. Омладину такође треба упознавати са борбом демократских снага у свету, са слободољубивом борбом грчког, кинеског и осталих народа, како би она са још већим жаром и еланом приступила раду на испуњењу Петогодишњег плана и изградњи социјализма у нашој земљи. Политичким радом морамо обухватити сву омладину и не дозволити да поједини непријатељи наше земље врше утицај на њу, да цепају јединство наших редова. То ћемо једино успети ако појачамо масовни рад на изучавању марксизма - ленинизма, на изучавању материјала који се односи на развјат наше земље, на проучавању чланака које пишу наши највиши руководиоци.

Проучавање овога материјала умногоме ће допринети да омладина схвати развјат наше земље, политику наше Владе, међународне догађаје, оно ће јој омогућити да нађе правилну оријентацију у свим сложеним политичким и другим питањима. Но, многа руководства Народне омладине нису схватили ово питање у свој озбиљности у којој се оно пред њих поставља. Баш због тога данас има прилично број организација у којима марксистички кружоци нису још основани, па и таквих, да секретаријати актива о њима нису упознати.

Да бисмо ово стање појлавили, да бисмо учинили да омладина овлада истинским знањем и науком, морамо свуда где живи омладина стварати марксистичке кружоке, појачати рад дебатних клубова, учврстити и проширити рејонске активне предаваче, како би они постали оперативни тело које ће указивати и објашњавати омладини нашу науку — науку марксизма - ленинизма.

Пред нашим организацијама стоји још један врло важан задатак: већа и упорнија борба за културно понашање омладине. Овде имамо низ примера слабог рада. Матинеа која директује организације Народне омладине често служе не за разоноду чланова Н. О., већ за разоноду појединих људи који немају никакве везе са омладинском организацијом. Ретко се на тим матинеама виђају руководиоци Народне омладине, због чега се дешавају овакве појаве. Често у речник којим говори нама омладина не одговара духу српског језика, не одговара једном члану Народне омладине. Из свих ових разлога потребно је да руководиоци учну на омладину свуда и на сваком месту, како би заиста постали васпитачи Народне омладине.

Да бисмо подигли културни ниво наше омладине и учинили да она у своју праву науку марксизма - ленинизма, упознала је са свим догађајима код нас и у свету, морамо јој стално објашњавати циљ наших задатака, политику наше Владе, политичку ситуацију у свету и код нас и за то користити све састанке, све постојеће форме идејно - политичког рада: приредбе, позоришта, домова културе и Народне универзитете.

Лик новог омладинца јасно се искристалисао код нас. То је омладинца ударник из Приједора, Рудника, Срепа, пруге Брчко — Бановић, са пруге Шамац — Сарајево, то је омладинца ударник из предузећа, то је одличан бач у школама.

Правилно постављено идејно - политички рад знатно ће допринети коначном оформљењу лика — члана Н. О., доследног борца за извршење плана, за остварење социјализма.

С. Ј.

ВИШЕ ЕЛАСТИЧНОСТИ У СПРОВОЂЕЊУ ПЛАНА ОТКУПА И ИСПОРУЦИ РОБЕ ПО ВЕЗАНИМ ЦЕНАМА

Задруге Срепа београдског, од чијег успешног рада умногоме зависи правилно снабдевање Београда, вршиле су, како је то било планом предвиђено, до 15 марта откуп кукуруза и дебелих свиња по везаним ценама. Од 15 марта прешле су на откупљивање и других артикала, који су одређени за откуп по везаним ценама.

Срески пословни савез одржао је у Гроцкој семинар за претседнике и књиговође свих задруга Срепа београдског на коме су они упознати са новим системом трговања. Циљ овог семинара био је да омогући брзо, успешно и правилно спровођење плана откупа по везаним ценама. У првој половини марта, међутим, откуп кукуруза и дебелих свиња готово у свим селима, осим у Белечу, уопште није вршен. Да би даље откуп текао успешније потребно је уклонити све недостатке који су га до сада ометали. Један од узрока недовољног успеха био је у томе што сељаци нису били довољно упознати са предностима које им пружа нови начин трговачког рада. С друге стране, ни многи задругари нису довољно савладали уређење Савезне владе да би им се могло правилно растумачити, нису се довољно брзо снашли у новом начину рада и ли нису уложили довољно напора да савладају почетне тешкоће и властито неискључиво. Откуп је знатно успоравао то што су бониви за индустријску робу касно стигли, а земљорадници су нерадо давали производе на привремене признанице. Исто тако, велики део индустријске робе није испоручен на време, или уопште није испоручен али му нису одређене цене.

Главна дирекција земљских предузећа за снабдевање пољопривреде није испоручила ни 2% робе коју треба по плану да преда. Пољопривредне машине и алатке су, међутим, артикли за којима се осећа највећа потреба, који се највише траже у данима пролећне сетве. Трговачко стовариште за промет грађом и металима испоручило је само нешто мало шина и колесних осовина и ништа више. Дрвене грађе уопште није стигло, ни најмање, иако је предвиђена и поручена знатна количина. А грађа је свуда потребна, јер се грађевинска делатност живо развија на селу. Ни Дирекција савезне хемиске индустрије не стоји много боље са својим испорукама. Предузеће „Нова бразда“ није, испоручујући робу (плугове и дрљаче), дало и њихову цену, што је довело до непотребних застоја у трговању.

Да би откуп производа по везаним ценама текао онако како треба по плану да тече мора се прекинути са таквом праксом. Сељаци показују огромно интересовање и вољу за нов систем трговања и, како задруге тако и дирекције индустријских преду-

зећа треба да им у томе дају подршке и потстрека брзом и обилном испоруком индустријске робе, која је произведена у довољним количинама. Само тако, снажљивим и еластичним радом, моћи ће се спровести у живот и успешно развити нов систем трговања.

А план откупа пољопривредних производа по везаним ценама у Срезу београдском није лако спровести јер је обиман, нарочито у погледу откупа стоке. Срески пословни савез Срепа београдског откупљиваће преко својих задруга и испоручиваће, по налогу Главне дирекције за промет стоке и сточних производа, установама и предузећима Београда одређену количину крупне и ситне стоке. Срески савез земљорадничких задруга испоручиће од 15 до 30 марта 14.388 килограма говеда, 36.055 кг дебелих свиња, 2554 кг ситне стоке. У првом полугођу Среска савез треба да откупи и преда Дирекцији 129.489 кг говеда, 126.191 кг дебелих свиња и 94.584 кг ситне стоке. Откуп стоке по везаним ценама омогућиће да Београђани добијају већ од идучег месеца, редовно, онолико меса колико је у реду да обезбеђеном снабдевању загарантовала.

Завршен је главни део посла око пописа становништва

Попис становништва у Београду, као и широм целе наше државе, завршен је. Боље речено, завршена је главна фаза овог посла, а то је рад пописивача на терену уз сарадњу свих грађана. Пописне листе, које су пописивачи разделили 14 и 15 марта, попунили су грађани тако да су пописивачи у току 16 и 17 марта могли да прикупе попуњене обрасце.

Сви послови предвиђени планом пописа до сада су завршени тачно и о року. Радови око припреме пописа завршени су 13 марта — уочи изласка пописивача на терен: издата су посебна упуства пописивачима, раздвојен им је материјал и сваком од њих дат тачан опис одговарајућег пописног круга са скицом.

14 марта у 7 часова ујутро сваки пописивач је већ био у своме пописном кругу где је отпочео са радом на раздвајању пописних образаца. Од око 1.600 пописивача свега њих неколико нису изишли на терен, и то сви због болести, што показује за каквом су озбиљношћу они схватили свој задатак.

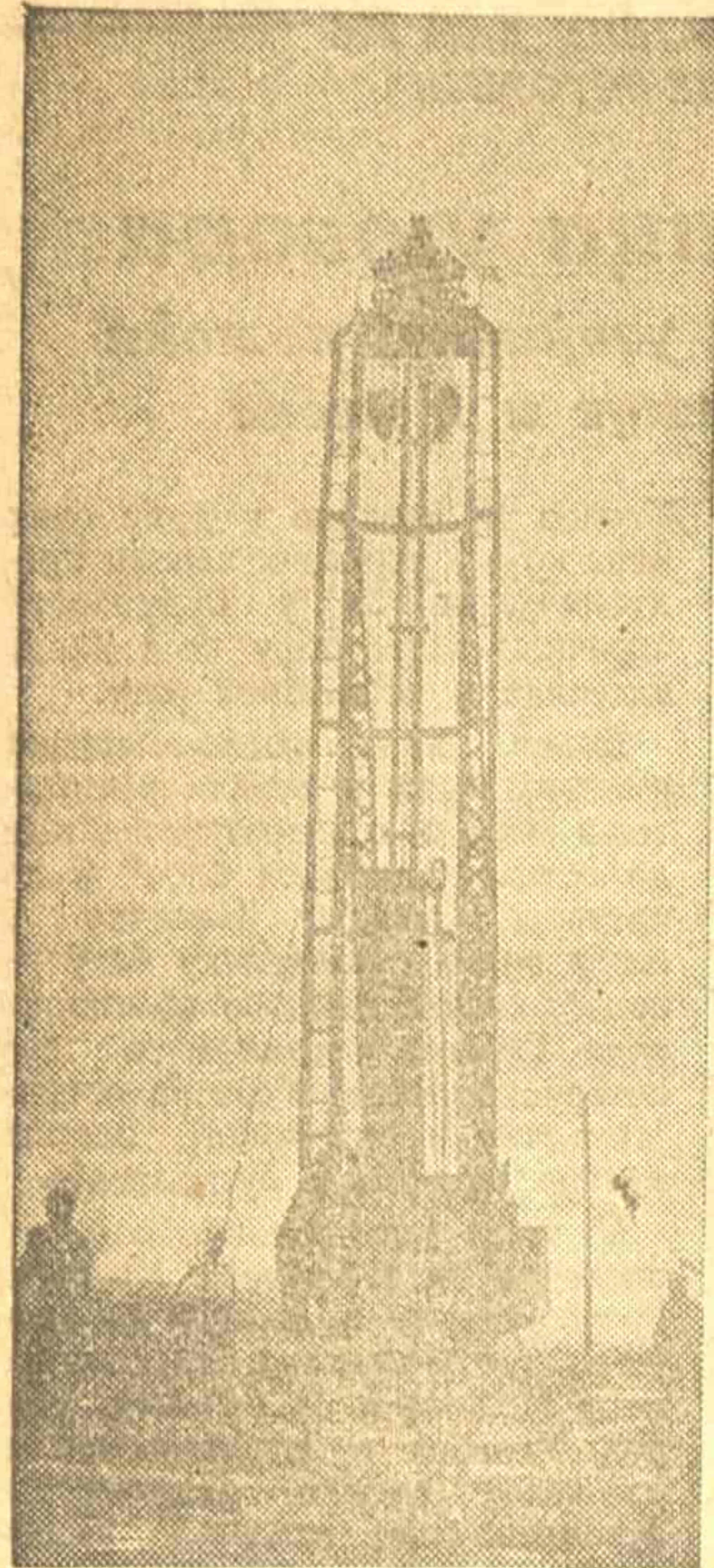
Дужност пописивача била је врло напорна. Они су морали по контролним списковима да евидентирају тачан број раздатох листа по домаћинствима и, што је најважније, сваком грађанину да објасне како ће попуњити обрасце. Још је теже било приликом прикупљања података, јер су тада пописивачи вршили прву контролу правилног и тачног попуњавања. У крајевима Београда где је становништво слабије писмено, пописивачи су морали помагати грађанима око попуњавања података. Све ово, заједно са физичким напорима око савлађивања терена — нарочито у периферским раширеним насељима, — изискивало је од пописивача много свести, воље и пожртвованости. Било је случајено да су пописивачи морали долазити у поноћ да би омогућили радницима ноћне шифте, који су се тада враћали са посла, да се и они попишу.

Над радом пописивача стално су бдили градски, рејонски и секторски ревиזורи.

Грађани Београда у огромној већини правилно су схватили важност пописа становништва и трудили су се да у свему поштују по упутствима која су им пописивачи дали. Наје бо редак случај да су грађани, пре одласка на посао, сами тражили пописивача свога круга да им предају попуњене листе.

После завршеног прикупљања попуњених образаца, пописни органи настављају рад на контроли података, сређивању материјала и израчунавању претходних резултата. До 27 марта рејонски пописни одбори знаће колико је о поноћи измешу 15 и 16 марта било трајно присутних, привремено отсутних и привремено присутних становника на њиховом подручју.

Пописни одбор Београда утврдио је и начин евидентирања квалитета рада сваког пописивача тако да ће се добити тачни прегледи о уништеним грешкама и непотпуном одговорима које треба исправљати. Овом евиденцијом моћи ће лако да се утврди победник у такмичењу између градских пописних одбора Београда и Загреба.

Побијање шипова

Успеси и недостаци „недеље технике“ у Београду

Недеља технике, широка акција Друштва инжењера и техничара, која је спроведена у Београду од 6 до 13 марта, уз помоћ свих масовних организација, за масовно популарисање технике и потребе овлађивања техничким знањима, завршена је. У току ове недеље постигнути су значајни успеси у пропаганди технике и кроз разне облике: одржавањем предавања, приказивањем филмова из области технике, отварањем изложби машина и појединих процеса производње, на очигледан начин су грађанима приказана постигнућа технике, нови процеси производње као и обимни задаци техничке реконструкције наше привреде.

Поред осталих успеха, отворено је преко 20 изложби, отпочео рад 12 курсева по предузећима, 200 подружница се преплатило на техничке часописе, приказан је низ кратких филмова и одржан велики број предавања по предузећима, школама и рејонима.

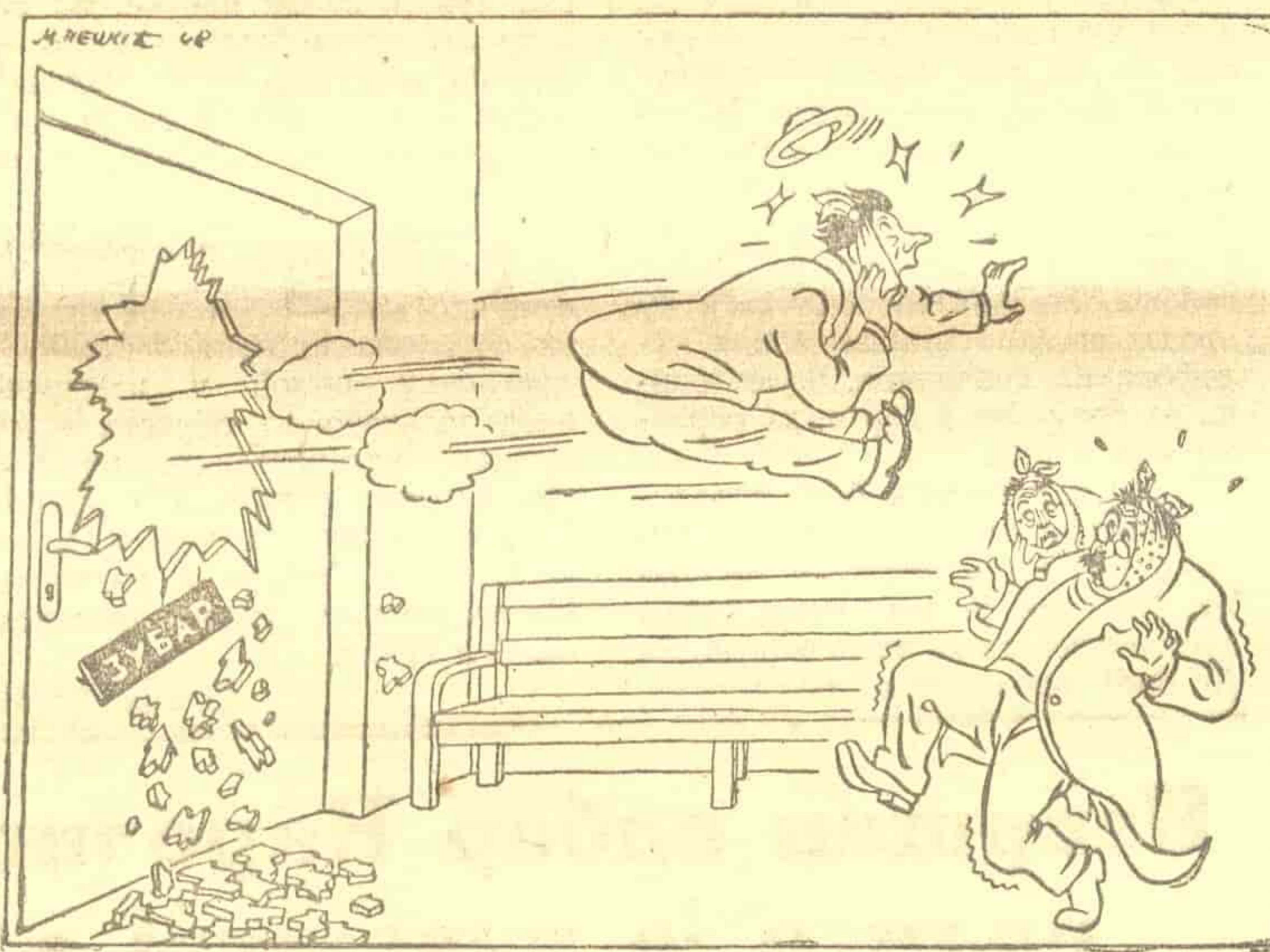
»Недеља технике« је, уопште узевши, показала видне резултате у Београду, али би успеси били још пунји да у самој организацији ове значајне акције није било недостатака.

Главни недостатак је у томе, што сама акција није благовремено припремљена и што није детаљно разрађен план уз сарадњу свих масовних организација. »Недеља технике« је дошла прилично изненада и руководства масовних организација су добила само недељу дана за њено припремање, што је било потпуно недовољно да се оне организују на терену. Услед тога је на извесним местима сама акција спроведена прилично површно и масе нису довољно покренуте, нити упознате са њеним значајем.

Филм је једно од најбољих средстава за пропаганду и требало га је што боље искористити у оквиру »Недеље технике«. Неразумљиво је зашто се у току ове недеље нису приказивали кратки документи и совјетски филмови са темама из области технике у свим биоскопима у Београду, свима би се много допринело популарисању »Недеље технике« и њених задатака.

»Недеља технике« је била тек почетак и потпуно се могу схватити све слабости у њеној организацији. Друштво инжењера и техничара је било до сада доста извођено и ограничено на узак круг специјалиста, а у току ове недеље се повезало са свим масовним организацијама. То је један од значајних успеха ове акције. Друштво треба да одржава сталан контакт са свим масовним организацијама, да би задаци које је одредила »Недеља технике« могли да се остварују кроз разне облике рада. Друштво инжењера и техничара ће ускоро да отпочне са уписом новатора и рационализатора, и одржаваће за њих предавања и указивати им директну помоћ у раду на њиховим изумима, давањем стручних савета и даљим разрађивањем њихових проналазака. Тиме ће се наша техничка интелигенција још тежије повезати са радним људима и помоћи им да још боље овладају техником.

Из ординације денриста

Нови методи вађења зуба без ињекције...

ФОРМИРАЊЕ РАДНИХ БРИГАДА омладине Београда

Пред омладином Београда стоје у другој години Плана многобројни задаци. Београдска омладинска организација учествоваће у 1948 години у изградњи Новог Београда, на копању канала између Саве и Дунава, на Аутострада, »Братство и јединство«, на изградњи железничке пруге Кучево — Бродице, на уређењу Звездаре, на подизању Универзитетског града и на локалним радовима по рејонима.

Прошле године је београдска омладинска организација дала на разним радовима 47 радних бригада, а ове године се предвиђа формирање 200 радних бригада. Први рејон је предвидео да да 40 радних бригада, Други 20, Трећи 42, Четврти 11, Пети 14, Шести 7, Седми 19 и Осми 27 бригада. Поред предвиђених 180 бригада са рејона предвиђа се формирање 20 самосталних чета. Од студената Београдског универзитета формираће се 20 бригада, тако да ће омладина Београда у току 1948 године дати укупно 200 радних бригада.

Бригаде ће се формирати од омладине по школама и од омладине по предузећима, установама и насељима. Бригаде састављене од школске омладине одлазиће на радове и ван Београда а њима ће се прикључити и један део радничке омладине. Бригаде састављене од омладине из предузећа, установа и са насеља радиће углавном у самом Београду.

По свим рејонима формирану су штабови који ће стајати под директним руководством Одељења за радне акције при Градском одбору Народне омладине.

Омладина ће радити у оквиру Фронта, али ће на сваком радилишту имати своју посебну деоницу. Одељење за радне акције правиче оперативне планове за сваку деоницу, а штабови на терену бринуће се да се ти планови извршују. Рејонски штабови ће руководити радом рејонских бригада, односно штабова која ће постојати при свакој бригади.

У току ове недеље врши се упис омладине у радне бригаде. Упис ће се вршити на конференцијама актива и група. На тим конференцијама ће се најпре омладини говорити о значају омладинских радних бригада и после тога ће се вршити упис. Омладина Петог рејона организовала је 18 марта свој такозвани »ударни дан«. Тога дана је у читавом рејону, по свим омладинским организацијама извршен упис омладине у радне бригаде. Дана 21 марта Градски одбор

Фронта организује радне акције на разним објектима широм Београда Тога дана ће се званично извршити формирање радних бригада, које ће одмах после формирања кренути на први рад. И омладина Београда оформиће тога дана највећи део својих бригада. Бригаде ће добити заставе и име и кренуће заједно са бригадима Фронта на рад.

Четвртг априла вршиће се смотра свих радних бригада Београда, и омладинских и фронтоских. После смотре отпочеће радови на предвиђеним објектима. Народна омладина Београда, саставана у 200 радних бригада својим залагањем и пожртвовањем у раду, радећи у оквиру Фронта, дајући у 1948 години стотине хиљада добровољних радних часова, помоћи ће брже и успешнијем извршењу задатака постављених Планом.

ИЗИШАО ЈЕ НОВИ 137 БРОЈ НЕДЕЉНОГ ИЛУСТРОВАНОГ ЛИСТА

„Дуга“

„Дуга“ доноси актуелне чланке, илустроване репортаже, фоторепортаже, догађаје у слици из земље и иностранства, деци роман „Старац Хотобит“ у наставцима, страну шаха, приче, укрштене речи; као књижевни прилог „Дуга“ доноси у наставцима велики роман „Нисо“ од П. Лукићког. ЦЕНА БРОЈУ 6.— ДИНАРА.

КОМУНАЛНИ ПРОБЛЕМИ

Београда

У којим се радњама продаје текстил на тачкице а у којима у слободној продаји

Извоз трговина у којима се продаје текстил на слободној продаји данас се већ не могу разликовати од излога радњи у којима се издаје текстил и обућа само по обезбеђеном снабдевању. И у једним и у другим шарени се богати асортиман тканина, бар необично богат за ненавијене очи грађана који су годинама пролазили поред досадно једноличних и празних излога.

Текстила и обуће, на слободној продаји има по продавницама у центру града, већином, јер се тамо највише купују и траже. То су продавнице које припадају Гратексу: у Кнез Михаиловој 4 и 9, на Угљу Стаљинградске и Дечанске улице, у улици Маршала Тита 35, у Балканској 6, и у Земуну у Маршала Тита 24. Текстил се продаје у слободној продаји и у задружним продавницама: у Кнез Михаиловој 35, Стаљинградској 16, Улици 29 новембар 12 и на Теразијама. И Дирекција текстилне индустрије Србије има продавницу робе у слободној продаји на Теразијама број 10.

Продавнице које располажу само робом за обезбеђено снабдевање има много више. Двадесет пет Гратексових и 11 задружних продавница, у свим

деловима града, чине широку трговачку мрежу која у потпуности може да задовољи потребе потрошача. Поред тих продавница, 8 задружних трговина продаје текстил и на слободној продаји и по обезбеђеном снабдевању. Рационалиране текстилне производе издају и две робне куће Народних магазина, инвалидска продавница, продавнице обуће „Козарак“, „Партизанк“ и „Петок“. Ко жели да набави шипеле без бола, по вишим јединственим ценама, може то учинити у продавници комбината гуме и обуће.

Са проширењем града и потреба грађана прошириће се и мрежа продавница. А није далеко ни време када се продавнице уопште неће делити на оне које продају робу у слободној продаји и оне које пружају грађанима обезбеђено снабдевање. Тада ће се свако моћи снабдевати гдегод хоће робом која му је потребна. Јер, све више производа у слободној продаји, сада истина по вишим ценама, сведочи да ће, постепено, тачкице постати непотребне. О томе говори и Петогодишњи план.

„Хвала вам што ме не газите“

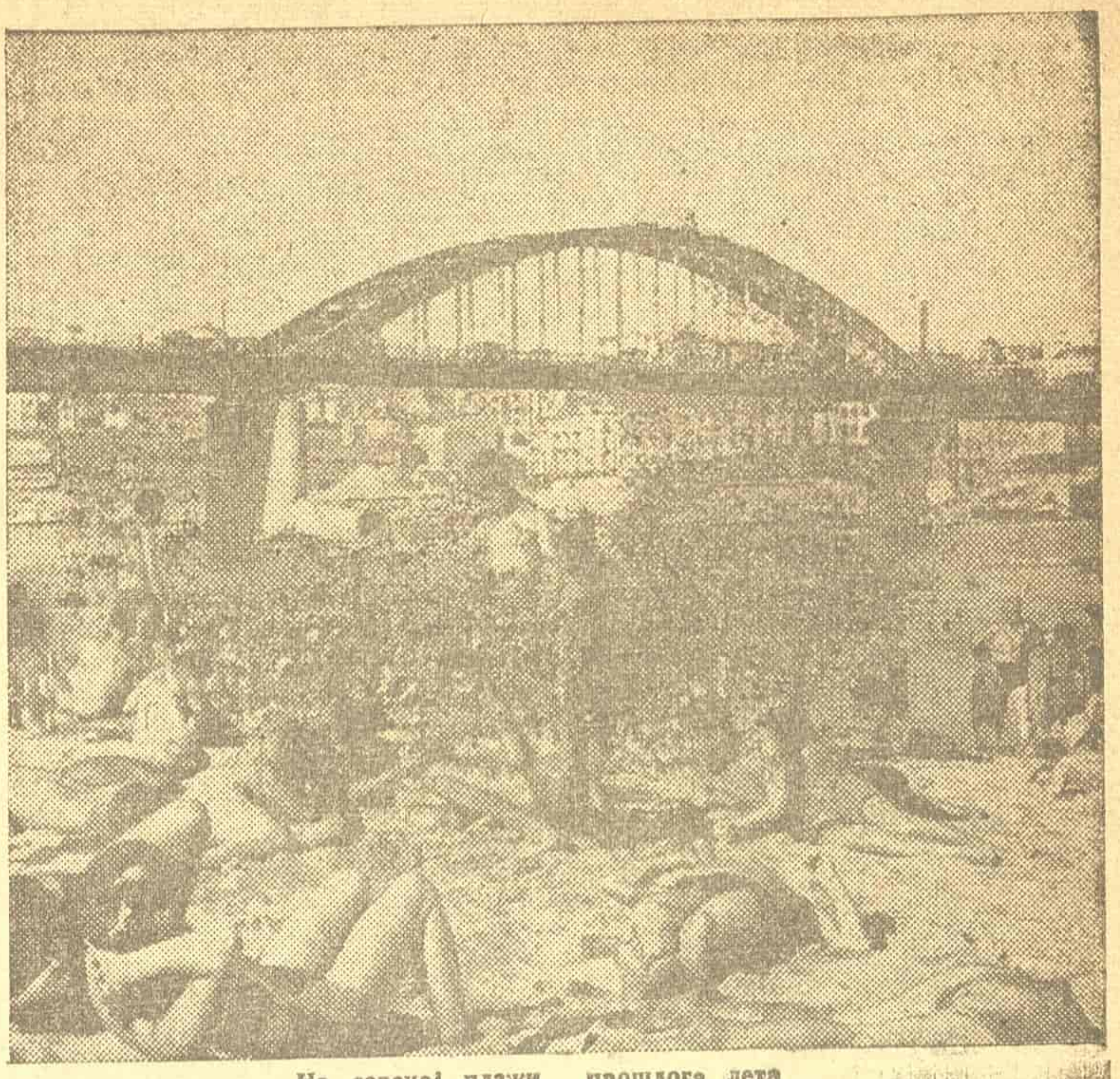
У парковима у Швајцарској и на многим њиховим травњацима по улицама не стоје таблице на којима пише: „Не газите траву!“ него само: „Хвала вам што ме не газите“.

Не би требало трава нама да захваљује, треба ми трави и свем зеленилу, нарочито када живимо у великим градовима да захваљујемо што нам чини живот ведрим и здравим.

Пролеће је. У Београду се већ припрема окопавање и сејање травњака. И зато већ унапред треба да се сетимо како су они леви и здрави ако су зелени, а како су ружни, чак и нездрави када се претворе у блатишта и извор прашине. Треба да се сетимо и онога труда и онога малог трошка који је у то уложен. И зато зар да газимо траву, рад нашег радника, нашег другог у раду! Газимо тиме чак и свој новац.

Нарочито је ружно када о Првом мају, томе Празнику рада, страда због небрижљивости, због немарности, због глупости чак — толико лепих наших травњака, када буде упропаћено од оних који неће да мало издаље, два корака даље, посматрају поворку него се гурају напред на траву, када се као мајмуни веру по дворедиме па доме и граде.

Од Празника рада овај дан је још нешто више од месец дана, али је већ сада време на то упозорити.

На савској плажи прошлог лета

ИЗГРАДЊА НОВИХ КУПАТИЛА на Сави и Дунаву

Београд оскудева у довољном броју речних купатила, због чега се у топлим данима образује безброј „дивљих“ плажа на којима је не само купање опасно по живот грађана, већ овакве плаже пружају веома ружну слику. Услед тога је изградња нових хладних купатила један од важних проблема који треба да се реши.

У овој години предвиђа се осим проширења постојећих речних купатила и изградња неколико нових, на Дунаву и Сави. На горњем врху Ратног Острва изградити се на месту где је „Лидо“ велико купатило које ће моћи да прими око 2.000 купаца и имаће како појединачне тако и колективне кабине.

Поред тога, изградити се на Ади Циганлији велико ново купатило са капацитетом од 2.000 купаца, које ће се у наредним годинама и даље проширивати.

Од радова на проширењу старих купатила предвиђа се проширење Градског купатила на Ади Борчи, које ће тиме свој капацитет повећати за око 1.000 купаца. Купатило на Сајмишту такође ће се знатно проширити доградњом сто индивидуалних кабина, које ће моћи да приме око 500 купаца.

Купатила која се граде на Ади Борчи и на Ратном Острву биће преносна, а на Ади Циганлији се гради стално купатило које ће имати сплав на води.

Радови на изградњи нових и проширењу старих купатила почињу крајем овог месеца и предвиђа се да буду завршени до почетка овогодишње купалишне сезоне.

Уређивање јавних телефонских говорница

Телефонске кабине, до недавна прљаве, изгребане, разбијене стакла и неуређене, чисте се, премазују бојом, а стаклују и доводе у ред да буду у складу са настојањем народних власти за што лепши и уреднији изглед града. Седамнаест градских телефонских кабина, кроз кратко време, изгледаће сасвим другачије него досада и на грађанима Београда биће да оне тај изглед задрже, а не да се претворе опет у ругло, са разбијеним стаклима, неисправним телефонима, исписаним зидовима свим могућим телефонским бројевима и подом прекривеним најразличитијим отпацима.

Колико грађани мало посвећују пажње очувању оног што се тек уреди и изгради најбоље сведочи случај телефонских кабина испред хотела „Балкан“ и прекопута биоскопа „Београд“, где су стаклена врата разбијена други дан после застакљивања. Милионери, који чувају ред у београдским улицама, требало би да ухвате на делу овакве штеточине.

Примећено је да се на телефонским кабинама већином разбијају врата. Тробојна или наместили аутоматске затвараче на њих, или их цела изградити од метала. На тај начин би се избегле велике штете које се наносе разбијањем врата телефонских кабина.

Једна продавница Градског предузећа за текстил и обућу

Нови саобраћајни знаци и паркирање возила

Стари, искривљени и зарђали саобраћајни знаци, са којих се, добрим делом, огулила боја, нимало не доприносе лепоти и уредности града. Због тога су грађани пријатно изненађени нови, свеже обојени саобраћајни знаци који су почели да се постављају наместо старих, пре свега, у центру, на Теразијама и на главним саобраћајницама. Ни један ружни, стари, изанђали, саобраћајни знак неће, према намери и настојању Извршног одбора Народног одбора, дочекати први мај на улицама.

Нови саобраћајни знаци разликоваће се делимично од старих. Показало се да они, наиме, нису били много стабилни, те су их искривљавали налетети колачи или „духовитост“ понекога који је хтео да окуша снагу. Нови саобраћајни знаци неће тако лако пропадати, јер ће их знатно ојачати специјални коцари, од ливеног гвожђа, дужи 80 см, који ће им бити углављени на ножице и добро уклопани у асфалтне тротоаре.

Променеће се сасвим саобраћајни знаци на пешачким прелазима. Они ће бити израђени од стакла са насликаним пешаком на жутој позадини. Свака три четири секунда, осветљаваће их аутоматска светлост тако да ће и у мрклој ноћи пешаци моћи и издалека јасно видети где треба да пређу улицу. Овакви саобраћајни знаци за пешаке нарочито су се показали потребним због учесталих саобраћајних несрећа, непакљивости грађана и њихова расејаности.

Београдски возачи су научили да паркирају своја возила било где, стварајући читаву гужву аутомобила пред надлежностима, министарствима и установама. Више реда у саобраћају нашег града унеће одредбе које ће забранити паркирање моторних возила у целој улици Маршала Тита, Кнез Михаиловој, Кнеза Милоша (делимично), на Тргу Републике, код станице „Око Цветног трга“ и у делу улице Маршала Толбукина. Ту ће кроз око месец дана, нови

Тролејбуси ће ускоро пролазити свака два минута

Када се тролејбуска линија продужила у широки круг, кроз главну градску артерију до периферских радничких рејона Душановца и Лекничког брда, осетно се недостатак броја ко-

саобраћајни знаци обележити да је забрањено паркирање. Насупрот томе, установиће се специјална места где ће се паркирати возила у најбољем реду. Такав ће места бити празан простор за паркирање код биоскопа Београд, где ће дежурати стражар, а возачи моћи да о-

бављају китне телефонске разговоре, и код Московске улице број 7. Паркирању ће бити намењена и цела Призренска улица, простор пред Студентским парком, Чика Љубина улица, Обилићев Венац и сквер код Калемегдана. И у другим улицама возачи ће моћи заустављати своја кола ако им је то потребно.

ла, па су дуги редови отпочели да чекају по десетину минута на тролејбуским станицама. Урину на нове новчате тролејбусе, и стискање путника између сединшта, упрок свих прописа колико може и сме да их стане, допринели су да нова, најмодернија средства саобраћаја у Београду почну да личе на старе, ослоглашене трамваје.

Стога су недавно пуштена у саобраћај још четири тролејбуса. По два од ових тролејбуса саобраћају као локални директно од Калемегдана до Црвеног крста и од Калемегдана до Душановца. Тиме се број тролејбуса на целом њиховом кружном путу повећао.

Показало се да нема довољно електричне енергије за напајање тролејбуске мреже ако се буде радило на њеном појачавању. Због тога се гради нова потаница која треба да напаја електричном енергијом већи број возила. Ова потаница је веома даљег развијања тролејбуског саобраћаја. Још у току идућег месеца толико ће се повећати број тролејбуса, да ће свака два минута пролазити кроз станице. То ће се нарочито осетити на линији између Калемегдана и Славије, где је оптерећење саобраћаја највеће. Не-стаће редови. Гвоздене оgrade, које треба да науче дисциплиноване путнике на ред, неће више бити потребне. У колима ће се превозити само онолико путника колико је прописано па ће се боље очувати и дуже трајати,

Земљорадничке задруге Среза београдског отвориће на пијацама своје продавнице

Наше пијаце још увек нису довољно снабдеване свим врстама поврћа и, уопште, баштенских производа, већ пружају доста једноличну слику тежак покривених репом и црним луком. Иако је тако увек у раним пролећним данима, многи аемљорадници и баштовани, не доносе своје производе у град јер не могу да одвоје довољно времена од сетвених радова. Они који да впак дозове много губе тиме што морају неколико килограма поврћа да довуку запремом која би се могла боље и корисније искористити за пролећно орање.

У тежњи да што више олакша селаци продају његових производа, да што боље снабде београдске пијаце са што свежијом и разноврснијом робом и доведе произвођаче у везу са потрошачима, без посредништва препродаваца, Срески пословни савез среза београдског дао је задругама Миријева, Вишњице, Великог Села, Сланаца и Винче, чији се чланови највише баве баштованлуком, продавнице на Каленића гувну и на Зеленом венцу. Задруга Сланаца отвориће, исто тако, продавницу баштенских производа у Железнику, где ради огроман број радника који ће тако добити бољу и разноврснију храну. Задруга Вишњице и Миријева основаће продавницу која ће снабдевати раднике у Кнежевцу свежим поврћем сеоских башта. Отварањем ових продавница сеоски баштовани неће морати сами доносити своју робу у град и веће бити смећни да она пристигне уредно, свакодневно и обилно на пијаце.

Затим је претседник узео дугачак списак градитеља метроа и објаснио: — Ово је списак трудбеника који добијају нове станове. „Метрострој“ је завршио још неколико станбених кућа за раднике. Додељивање станова вршиће заједно с дирекцијом. Између осталог, споразумели смо се с њом да ти добијеш нов стан међу правима. И претседник синдиката пружно је

★ ЖИВОТ И РАДУ СССР ★

Нови станови градитеља МОСКОВСКОГ МЕТРОА

Когод је посетио Москву памти величанствене подземне дворцестанице метроа. Московљани се с правом поносе својом подземном железницом. С искреним поштовањем они говоре о њеним градитељима, цене њихов тако напоран и тако успешан рад.

Сада се ради на четвртм сектору московског метроа.

Један од вредних трудбеника подземног градитеља је бригадир копача Иван Песчански. Као митрафеши штећку перфоратори чланова његове бригаде. Бригадир су назвали на врло чврст кречњак. Пред трудбеницима као да је искрсао дебели бетонски зид и они освајају тај зид педаљ по педаљ. Искористиће се сви механизми које техника познаје. Истрајно савезнички доприноси савлађивању препрека. И поред тешкоћа, копачи не само извршују постављене задатке, већ их и премашују.

Претседник синдикалне организације дочекао је Песчанског питањем, које је, и поред шалтве форме, има врло озбиљну садржину:

— У којој години живиш, Иване Полкарповићу?

Ово питање није изненадало бригадира копача. Он може оправдано да уброчи себе међу заслужне советске људе који увек претичу време: премашујући задатке из дана у дан, ти људи испуњују планове месеци, квартална и годишња који тек престоје.

Песчански је одговорио: — Не само ја, већ и цела која бригада данас живи у идућој години. Надам се да ћемо постићи још већи напредак!

Претседник је другарски стегаво бригадиру руку и рекао: — Сјајно радите, Иване Полкарповићу! Најискреније честитам...

Затим је претседник узео дугачак списак градитеља метроа и објаснио: — Ово је списак трудбеника који добијају нове станове. „Метрострој“ је завршио још неколико станбених кућа за раднике. Додељивање станова вршиће заједно с дирекцијом. Између осталог, споразумели смо се с њом да ти добијеш нов стан међу правима. И претседник синдиката пружно је

Песчанском овлашћење за усељење у нов стан.

Првог слободног дана Песчански и његова жена разгледали су стан у новој кући насеља „Метростроја“. Насеље је сagraђено у непосредној близини главног советског града, у врло живописном пределу. За градитеља метроа подигнуто је у Москви и њеној околини преко 600 кућа. У околини су изабрани предели који обилују шумом. Ове године трудбеници московске подземне железнице добиће још 10.000 квадратних метара станбеног простора.

Пре неколико година грађевинске организације Москве покретле су питање: које је место најбољег метроа? Ово питање решено је уз непосредно учешће самих градитеља, који су се изјаснили за околину Москве.

Иван Песчански и његова жена пажљиво су разгледали стан у новој кући број 26. Ово је једна од недавно завршених кућа. У пратњи шефа насеља бригадир копача и његова жена прошли су кроз собе новог стана. Собе су врло високе. Станови имају парно грејање и одлично уређена купатила. Бригадир је упитао: ко ће му бити суседи? Шеф је одговорио да ће у стану прекопута становати познати стахановац „Метростроја“ копач Алексахин. У истој кући становаће и руководиоци једног од истакнутих одељења градитељства инжењер Балакин. Шеф је поменуо још неколико презимена станара ове куће. Песчански питање све ове станаре као вредне и заслужне трудбенике — бригадире, техничаре, инжењере.

Жена Песчанског упита га је: колико ће изнети кирија? Из одговора се видело да кирија неће бити већа од 6 од сто зараде бригадира Песчанског.

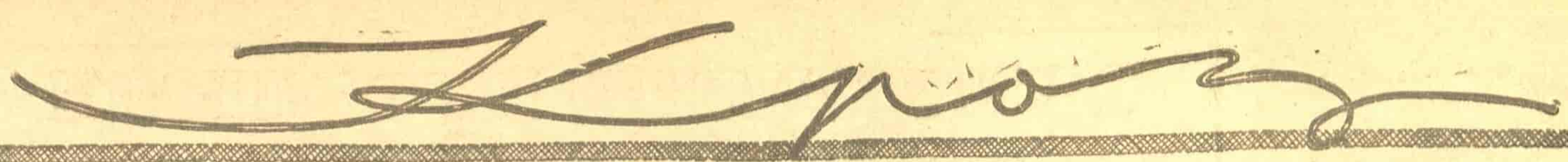
— У Совјетском Савезу кирија се много мање него где у свету, — рекао је Песчански. — Читао сам ту скоро да у другим земљама, у Шведској, например, кирија износи већину радничког зараде, а често и више.

После неколико дана бригадир копица успео је у нов стан. Уочи тог дана Песчански је добио од синдиката леп поклон: укусне фотеље и велики орман.

В. К.

У намену московског метроа

ПОВОДОМ УКИДАЊА ИЗВЕСНОГ БРОЈА ПРИВАТНИХ ТЕЛЕФОНА

Избегавajмо непотребне телефонске разговоре

Услед преоптерећености главне аутоматске телефонске централе у Београду Главни телефон је био приморан да пре извесног времена приступи укидању неколико хиљада приватних телефонских линија.

За последње три године, са развојем наше привреде и државног апарата, проширила се употреба телефона као брзог средства за оперативну обављање разних хитних послова и разговора између предузећа и установа. Иако данас телефонска централа има неколико хиљада претплатника више него пре рата, њен капацитет није уопште повећан. Централа није оптерећена бројем претплатника, већ огромним бројем разговора, услед чега се често загуше линије и не може дуже времена да се добије веза, нарочито од 8 до 14 часова. Због тога је потребно смањити трајање сваког разговора на најнижу меру и не употребљавати телефон за непотребне и дуге разговоре.

Пошто грађанству, које је ове телефоне употребљавало уместо јавних говорница. Главни телефон би због тога требало да се позабави питањем грађења већег броја јавних говорница, нарочито у оним крајевима града где нема телефона.

Поред досадашњих мера на укидању извесних телефона, Главна дирекција телефона и телеграфа формираће комисију која ће извршити ревизију свих телефона по државним надлежностима и предузећима и смањити број сувишних телефона. Исто тако, ускоро ће Главна централа приступити формирању потцентрали по предузећима и установама које их немају, да би се интерни разговори у оквиру установа и предузећа вршили путем локала и тиме растеретиле директне везе.

Потребно је да грађани схвате, да је укидање приватних те-

лефона привремена мера, изазвана великом преоптерећеношћу телефонске централе. Ова мера не решава у потпуности проблем, већ га само ублажује. Главна дирекција није моментално у стању да набави нове телефонске централе, чијом набавком ће се тек у потпуности онемогућити преоптерећеност главне централе.

Службеници предузећа, установа, као и сами грађани који имају телефоне указује у садашње време велику помоћ службеницима телефона ако избегну све непотребне разговоре и употребе телефон само онда кад им је потребан и онемогуће све приватне разговоре по надлежностима. Само тиме ће се постићи извесно растерећење централе, која није преоптерећена бројем претплатника већ великим бројем разговора.

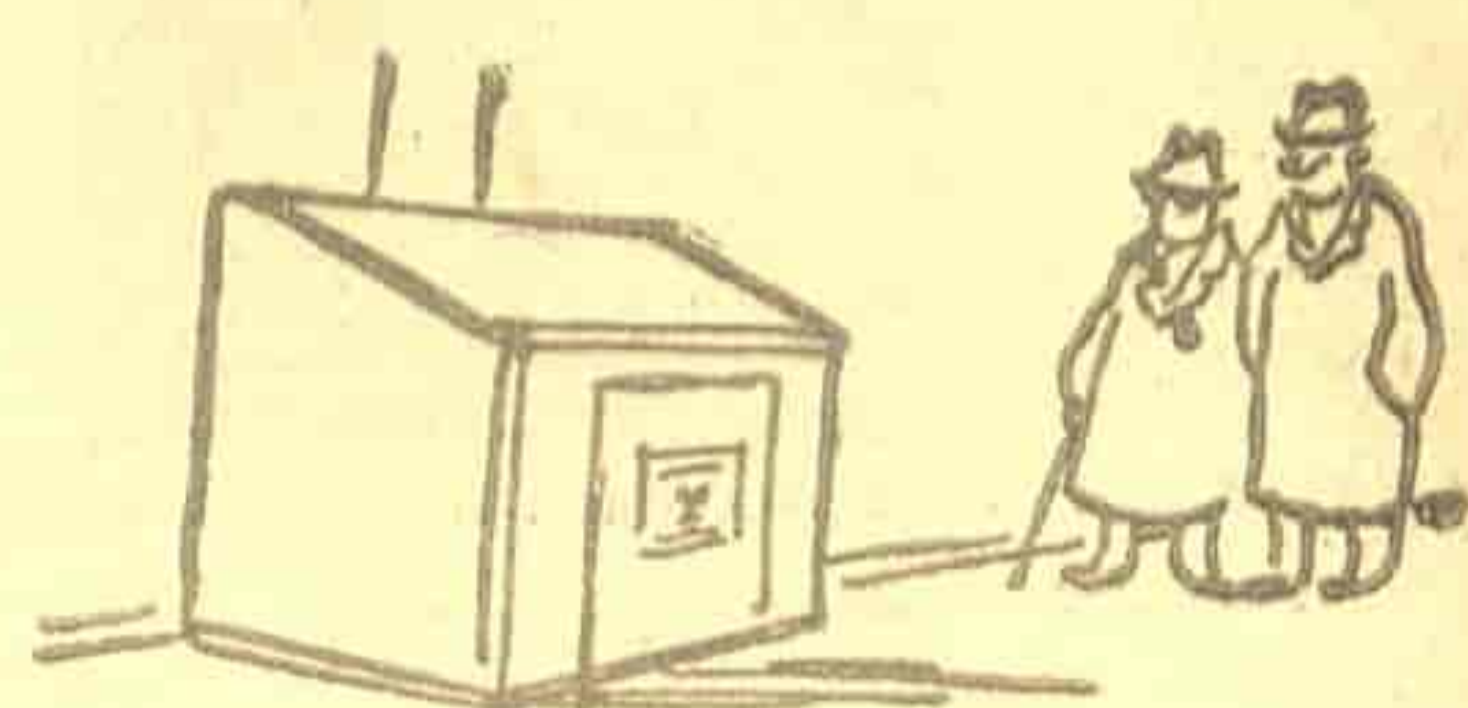
Возериза

Опасно по живот

Сви ви знате како на стубовима далековада, на трансформаторима и сличним електричним инсталацијама пише: „Опасно по живот“!

Идем тако Булеваром Црвене армије и кажем једном пријатељу:

— Е, баш ћу у „20 октобру“ да напишем како је могао Отсек за чи-

стоу, коме велика хвала што чисти и пере улице, па се и иначе о чистој бризи, на овим саобраћајним да- нише да су они опасни по живот када су у њима само метле, допате и друге безбедне инсталације, које су чак и за живот корисне.

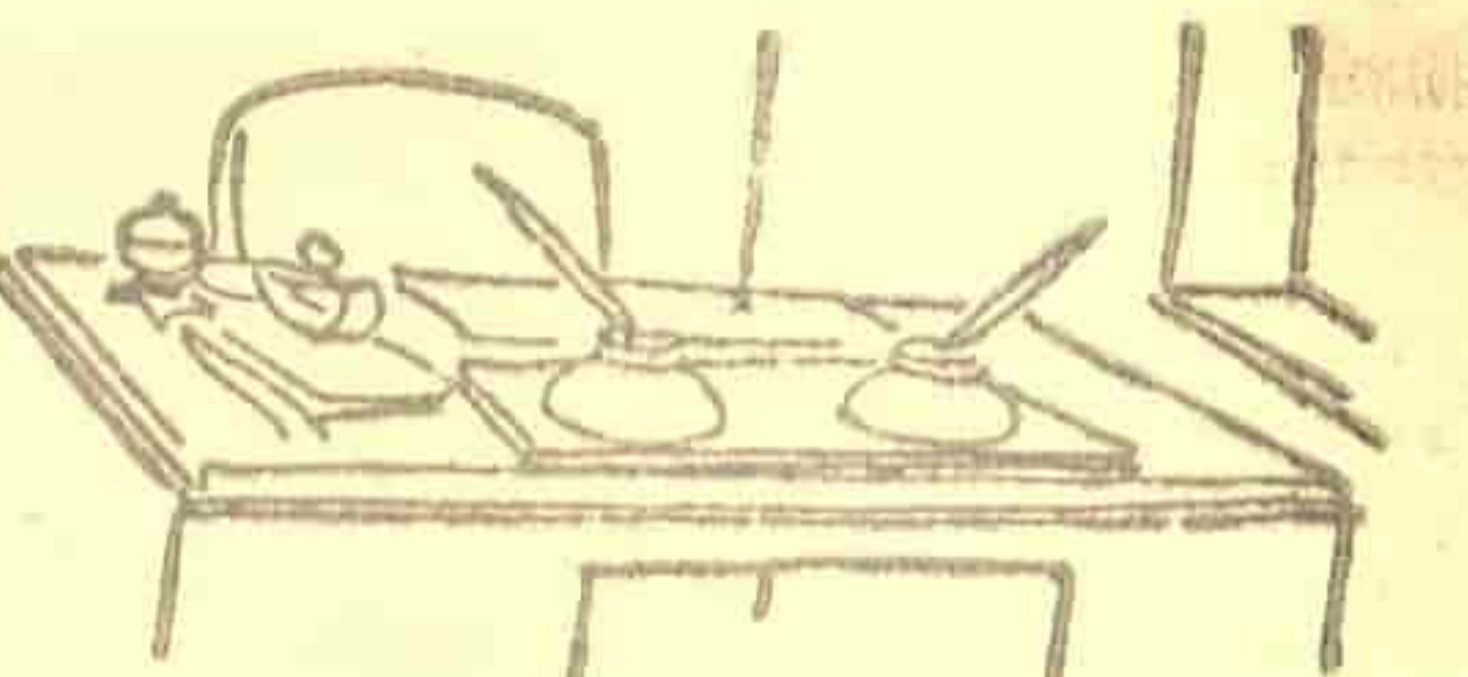
— Е, Београчћу, велики мени мој пријатељу, нису то они најопасни, већ се некога испомажемо, па је Електрично предузеће дало Отсеку за чи- стоу неке садове који њему ишчу потребни.

— Па што онда Отсек за чиствоу не избриса оне три речи! Зар има смисла да и даље на таквом саобраћају пише да је он опасан по животу!

— Видиш, рекох бих да смисла не има... Нико неће, додуше, бити страљан ако украде неку допату или метлу, али је и та допата, али је и та метла народна имовина, корисна, кад што малочас рекосмо, за здравље и наше и наше деце, па може, украде ли ио, да добар део свога живота, бар неки месец, неку годину проведи на поправци да се бољем животу изучи. Изгубиће, а и добиће. Ко узме, тај и краде. Ко краде мало, може украсти и много, ко украде много може и цео живот изгубити.

А ја се тала сетих једне ствари приче која је многим била смешна, али поштена и поучна:

— Знаш, рекох, онаг нашег кнежевника који је био у исто време и управник Државне штампарије. И

знаш када је он у канцеларији писао своје књиге и своје чланке за новине, имао је увек на својем столу две мастионице и две улаке с пером. Једно је мастило било државно, једно његово; једно је перо било државно, друго његово. И хартију је доносио да не би ни делићем хартије ни мастилом мастила крао свој народ.

— Видиш, казао је сада мени мој пријатељу, смејали су се томе човеку у оно доба многи управници државних предузећа који су односили капом и шаком, а сада се не би смејали, ако би прочитали новине и видели да и за мале и за велике лопове има суда.

Б. БЕОГРАЧЋИ

Жене Првог рејона дају 25 стипендија ученицима гимназија

Да би омогућиле школовање материјално најнеобезбеђенијим, а уз то одличним ученицима, жене Првог рејона решиле су да преузму на себе издржавање неколико ученика. Услед слабих могућности за прикупљање веће суме новца, Антифашистички фронт жена Првог рејона давао је у току прошле године стипендије десеторици ученика. Ове године АФЖ Првог рејона има 25 стипендијста, ученика Прве мушке и ученица Четврте женске гимназије. Сва они добијају месечно по 1000 динара. Новца се сакупља по основним организацијама и то свака основна организација даје месечно око хиљаду динара.

Ова акција жена Првог рејона за сваку је похвалу. На овај начин омогућава се лакше школовање двадесетпорици одличних сиромашних ученика. Требао би да сви рејонски одбори АФЖ покрену питање давања стипендија извесном броју ученика, како би се што већем броју сиромашних и одличних ученика обезбедило што успешније школовање. Не би требало дозволити да пример Антифашистичког фронта жена Првог рејона остане усамљен.

О. МИЛАНОВИЋ

На сунцу, купајући се проводе радосно деца своје летовање

ЛЕТОВАЊЕ београдских ђака

Што више измицше школска година, и лепи дани одређеније неговештавају пролеће, све се живље буде ушомене београдске деце на прошлогодишње летовање. У школским дворштима, на улицама које воде у школе све су чешиће приче о летовању.

— Укидање је перати на Дичији... Седиш испод столетног трнастог дрвета и чекаш кад ће да се запрене пруг. Дрхтај ушоме... Шип! и на ливази се већ прашка златнобојна гојавина мрежица...

— Нигде нема томо зелених ливаца, ливастих храстова и буваца као у Мејдану. А вољшци... људи, деца-наши другови пионери... Ко може забораваити чика Радосава, што нас воли у вољшци, па нуди крушне лепшу од лепше...

— Ко није видео наше море кад дођеш на зиа, тај ће за сваку баричу рећи да је море, а за сваку играчку да је брод. Море... Еј, круже, па то је бескрајно пласетина! Нигде му краја нема, а по њему плоче читави градови. Један брод то је читава улица са кућима, радњима, људима.

— Постојаској Пејини нема равне на свету. Ту је природа хтела да покрене шта може и уме... Поред мора: палме, нарнице, лимунови, нар, смоње, велике ливаке смоње, рибари, чапши, мреже...

— Док сам жива летоваћу у Сеплу. Море и сековита шума саједило... А сећаш ли се, Мире, сиог Нишиа из Лондона што постаде пионир? Писао Бори и каже: још писа пионирске песме.

— Лепши у санитарном возу. Он јури као да је на облацима. Какав пролејбус! Гледаш кроз прозор и пишеш: Земун, Пазова, Рума, Митровица. Заспиш... Загреб! Олет те ухватио сад. Спити-море!

— А ми, Титово Ужице, Романија, из партизанских борби и лесима, Сарајево, Копац, Јабланица, Неретва. Баш тамо смо прошли где је била IV офанзива...

— Тако се претпиту приче, седења, спиче, лепега наше земље. Места борби Народноослободилачке војске, људи, деца, пионирске војре, игре, приче...

— Међу децом има и решиста. Има деце која су свесна и својих дужности. Тако је мало Да- ро хладно приметила једној групи што кроји планове за летовање.

— А двојце? Са двојцама се не иде на летовање. Испречиће се с првом отац и рећи: »Ни мајни! Јеси ли разумела кћери, ни мајни! Учи сад по мези кад ниш хтела кад је било време.«

— Смрт дајкама! Покиваше деца: »Учити, учити, учити!..«

Не штарирају само деца. Њихов отпор није само њихова брига. Наш градоначелник Извршни одбор предводио је знатне сумме за летовање београдских ученика. Припреме за летовање су у пољу. Одељене рада, Просветно, Социјално и Здравствено са претставницима масовних организација поставља се

године више од 10.000 ученика свих београдских школа у наше зимскогоне крајеве и на море.

И овога ће лета, као и лане, оживети проплатници на падинама Рудника, Суворора, Овчара. По зеленим ливацама играће лака кола сеоских и градских пионира. Прибираће се хербаријум и колекције шкољки. Обновиће се стара и свети нова познаниста од Постојне до Улчиња. Можда ће још неки Понтоњаци отиети пионирску мисау и пионирске песме, саједио са пријатним ушомењајем у свој град на Темзи.

Б. ШАРАНОВИЋ

ЈЕДНА СЛАБО ИСКОРИШЋЕНА САОБРАЋАЈНА ВЕЗА

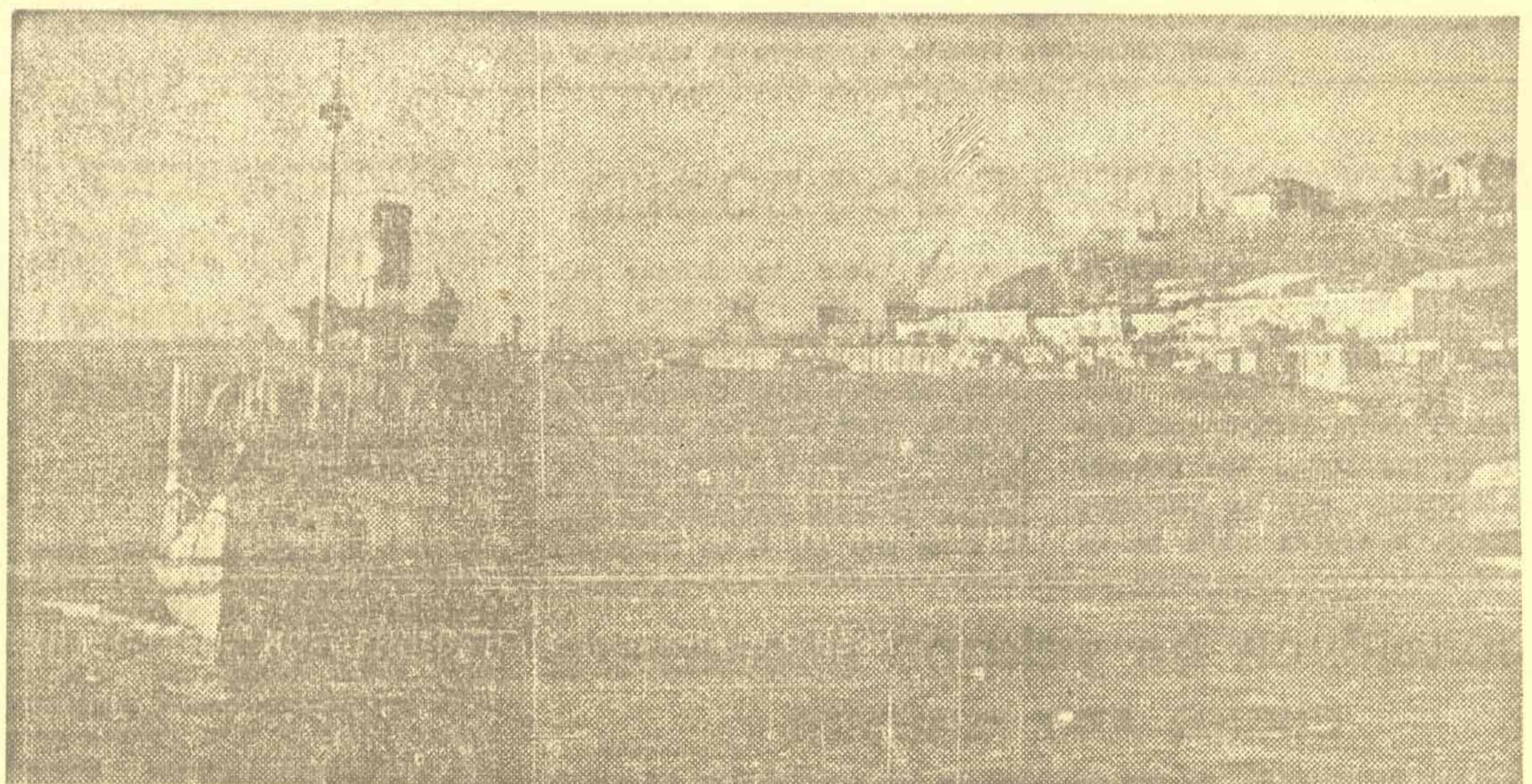
Воденим путем од Београда до Земуна

Београд и Земун данас су један град. Грађење Новог Београда на десној обали Дунава коначно ће спојити некад два града.

Даљина од само 6 километра и добра саобраћајна веза чинили су да није ни постојао проблем: доћи из једног града у други. Грађани су се мешали, већ у првим Јутарњим часовима, одлазећи из једног у други на посао.

До пре рата саобраћај се вршио трамвајем, аутобусом и лађом. Кад је мост порушен саобраћај се одвијао аутобусима и лађом. Да би растеретили увек пренапрегане аутобусе, дирекција речне пловидбе пустила је, од пре годину дана, три лађе које полазе сваких пола сата, како из Београда, тако и из Земунa. Од шест часова ујутру па до 19 часова увече. Тако лађа пређе равно 27 пута дневно пут Београд — Земун. И поред те могућности још су увек пред аутобуским станицама редови. У аутобусима гужва, свађа, пренатрпаност, а лађа увек полупразна.

До којега долази једним делом због необавештенисти

Брод на линији Београд—Земун

грађана, а другим делом што мисле да ће аутобусима што пре стићи. Међутим, лађа путује само непуних три до четири минута дуже од аутобуса. А људима прође 15 и 20 минута, у чекању аутобуса чему треба додати и време путовања.

Сама лађа креће скоро из

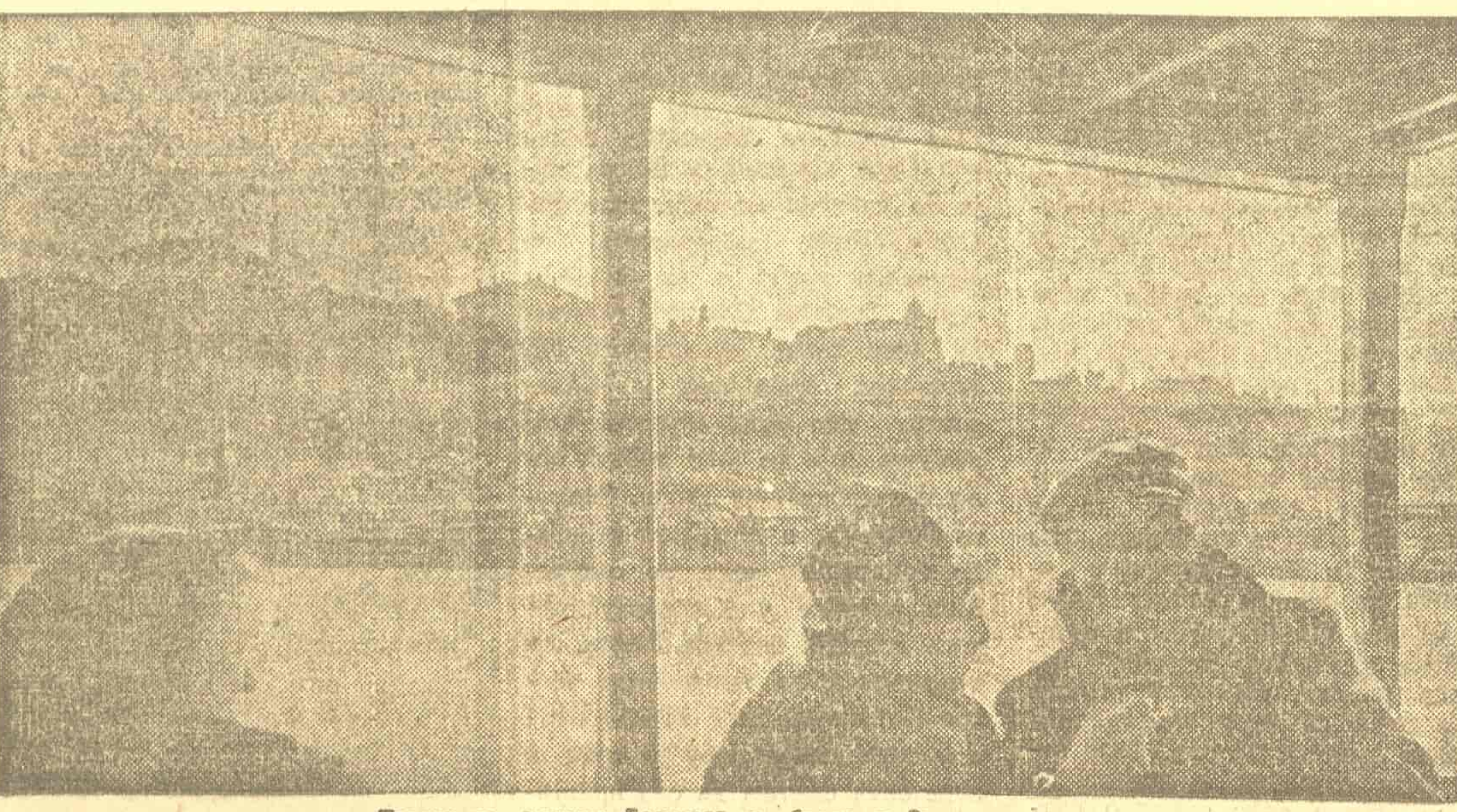
центра једног и другог града, недалеко од аутобуских станица. Разлога нема да иде празна, а ипак је мало путника на њеној пријатној палуби, која ће са топлим данима бити још пријатнија. Од 170 људи, колико лађа може да понесе, она вози просечно 30 до 40 људи.

А колика је разлика у са- мој војњи?

Аутобуси: загушљиви, прелупни, чак ни за оне који седе. А оних двадесетак минута на лађи пружају прави одмор, поглед на Београдску тврђаву, на градилиште Новог Београда и Земуна. Тачан полазак и долазак лађе сваких пола сата, сунце, свеж зрак на води, тиха војња без гурања, све то чини да се човек управо освежи, нарочито при повратку са посла. Чак и у кишним данима у путничкој кабини је угодно а под прекривеном палубом путници су заштићени од кише.

Тако, путујући овим воденим путем, који везује Београд са његовим Осми рејоном, на лађици пријатној и малој, као играчка, Београђанин је у могућности да се освежи од посла, уместо да се преоптерећује аутобус, који се и иначе сваки час квари и »кашље«.

Аутобус би требало оставити само за најхитније случајеве, а лађу користити за све остале. Тако би путовања и једним и другим била удобнија и лакша.

Поглед на град Београд од брода на Земун

Својотраг

Ваде се остајици шина „дванаестице“

Да би се уредно коловоз на простору Топчидерског брда, а и да би се користиле на другом месту, ваде се остајици шина некадашње „дванаестице“

Дописнички таласац - сарадница

Остајице уређења града

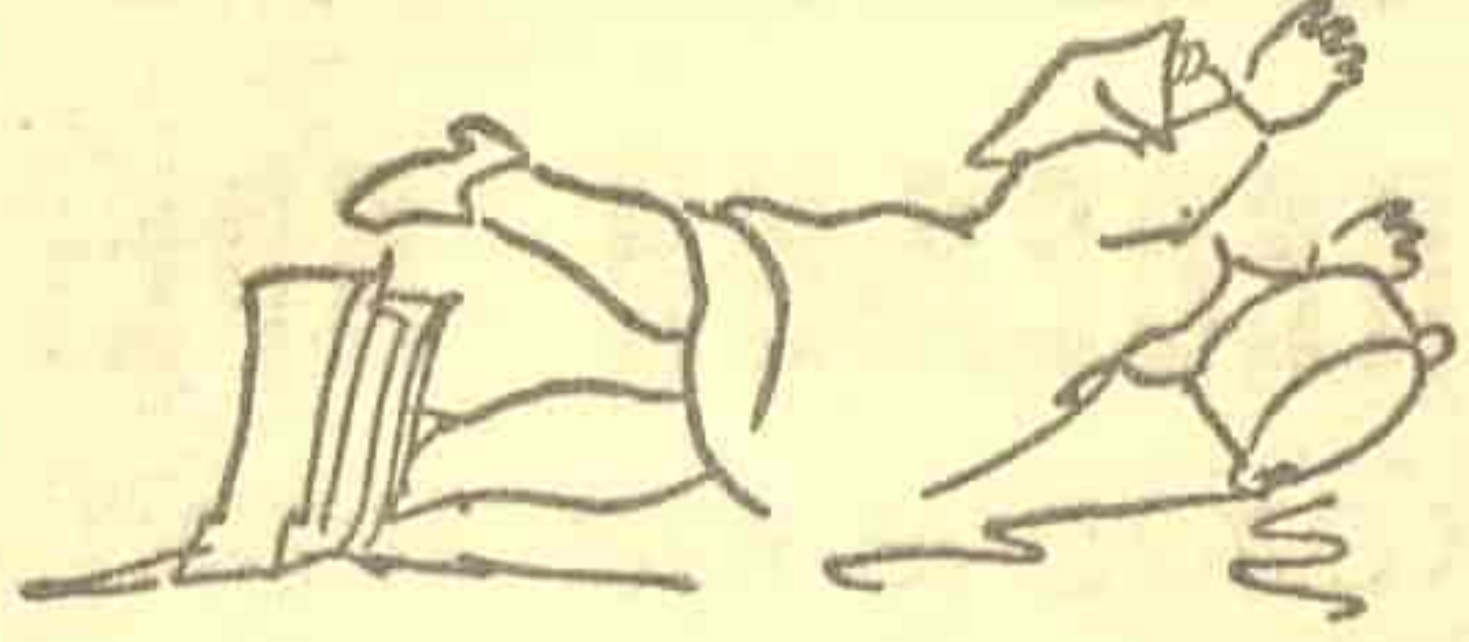
Десило се ту и тамо да иза радова, који се обављају у оквиру града, остаје растурен, како одбачен, тако и неупотребљен материјал. Изгледало је да је то омашка. Међутим, није омашка, већ пракса.

Остаје песак, грађа, асфалт, често и скупи материјал, остаје да смета, остаје као сведочанство нехата, као „дубок“ уређења града.

Исто тако се дешава да се последи свршавају напола, да се отклања оно најглавније, а да остаје много другог материјала за премештање или потпуно одношење.

Тако, приликом увођења трелејбуске мреже у улици Душановца, читави низови дрвених електричних стубова, који су раније били постављени на коловозу и тротоару, вађени су и укупавани у поједина дворишта. Исто тако, на неким местима ширене су улице на рачун тротоара, — све се чинило да се трелејбуски саобраћај може несметано одвијати.

Али, приликом тих радова, иза извађених бандера, остале су гвоздене шине, усађене ту да би их заштитиле од возила. Ови патрџици, чим се смржне, претстављају опасност за пешаке, који веома често на њих налећу. Скоро свакодневно има падова и повреда.

Нарочито зимус, дешавало се да жене, које излазе из продавнице Градског млекарства, налећу, у журби, на те остатке, падају, развијају сузове, просијају млеко и често се оалеђују.

Пословођа ове продавнице у више махова се обраћао одборницима, Комunalном одељењу, као и централни Градског млекарства, по овом питању. Остало је, до сада, на обећањима.

То није све. Мало даље остављен је на коловозу висок хидрант, који стрчи и, исто тако, служи сапљитању, а често и трелејбуским гумама наноси штету.

Ни то није све. Београд је пун оваквих примера. Можда би чланови фронта, у вези својих доброволних радова, могли да све то доведу у ред, у сагласности са Комуналним одељењем.

Јане КАСПОРСКИ

Проблем изношења ђубрета у Маринковој бари

Изношење ђубрета у Маринковој бари је проблем како за становнике тога насеља, тако и за саме службенике Отсека за чистоћу. Скоро ни једна кућа нема канте за ђубре, већ се оно нагомилала по двориштима, тако да је проблем изнети ђубре до кола.

Да би се једном решио тај проблем грађани истичу потребу за постављањем сандука за улично ђубре и то у свакој улици по један. Ту би они доносили ђубре из куће и на тај начин би се помогло, како становницима овога насеља да одржавају чистоћу, тако исто олакшао би се рад службеника Градске чистоће.

Стеван МИЛИЋ Мокролушка 2

Да тротоари не остану прљави

Народне власти улажу много труда и материјалних издатака да нам Београд буде што лепши и чишћи.

стији. Београдске улице се чисте сваки дан, а неке и по неколико пута. Али има једна ствар на коју се не обраћа довољно пажње. Навиме, при чишћењу улица не чисте се тротоари, него само средина улица. Било би потребно или издати наређење да властима уграда чисте тротоаре пред својим зградама, или да то чине чисташи улица.

Никола МИШЕВИЋ Стаљинградска 16

Пример за похвалу

На дан 8 марта ове године изгубила сам личну карту, бонове за хлеб и 500 динара на пијаци „Цветни трг“. Све ово нашао је омладинца Радомир Настић и предао органу Народне милиције Трећег рејона, који је све то донео мени у кућу. Сма је све то донео мени у кућу. Сма је све то донео мени у кућу. Сма је све то донео мени у кућу.

Ана ЈЕЛАЧА Проте Матеје 25

Грешке при дељењу млека у градским продавницама

Дељење млека у градским млекарама на Д-1, Б и Т карте врши се сваки дан. Само дељење нема одређеног времена и зато долази до грешака. Млеко се дели прво на поменути карте, а после, што остало, дели се на слободној продаји.

Време кад почиње дељење и једним и другим произвољно је.

На пример, одређене количине млека деле се често већ у 14 и 15 часова поподне, а деле се по један сат, а онда почиње дељење на слободној продаји.

У првој групи не добијају често млеко они који на млеко имају право, јер су радом спречени да чекају, а у овој другој групи добијају млеко и они којима не треба, а дешава се да деца са Д-2 картама остану без млека јер га нема довољно онда кад родитељи, иначе запослени, дођу да га подигну.

Да би се све ове грешке избегле, требало би, или делити млеко од 16 до 18 часова поподне, или рано ујутру, а оно млеко на слободној продаји да добију првенствено деца са Д-2 картама.

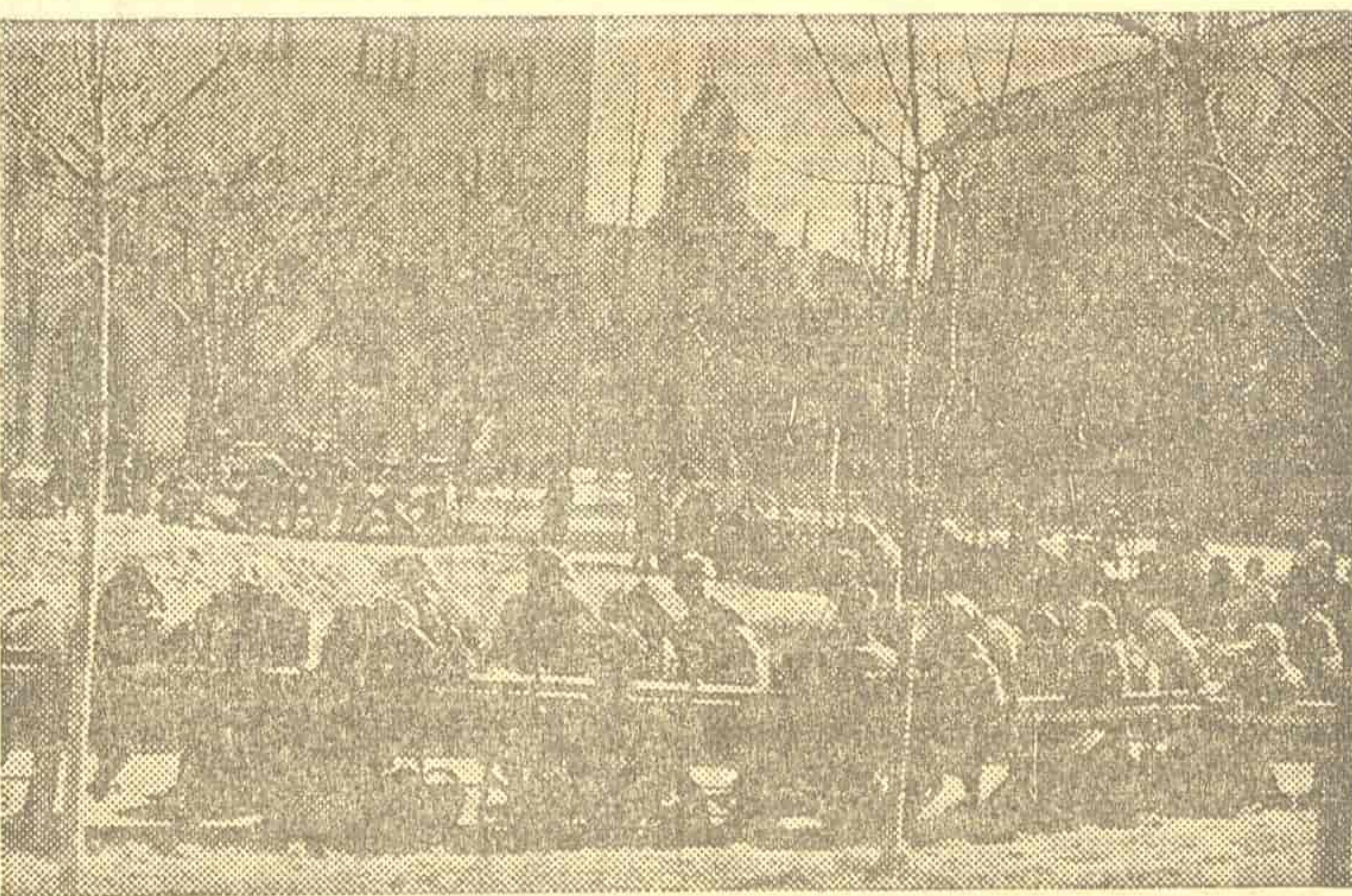
Илија АВРАМОВИЋ Матеје Гупца 12

Незгоде око читања струјомера

Градско електрично предузеће уредило је новину: неко мора од 6 до 10 у месецу пре подне да дежурва код куће, и да чека службеника који долазе да читају струјомере.

Славо КРИВАЈСКА 73а

Укидањем трошарине укинута је и гужва на железничкој станици

У малом парку пред Железничком станицом

Са тужњем улазе на перон београдске Железничке станице једна за другом две дуге композиције. Мало касније зауставља се дахући локомотива трећег воза. Зачас на перон Железничке станице излазе путници и читава поворка људи слива се у тесан излаз железничке станице. Тамо су столови на којима трошаринци наплаћују трошарину и ограда, да би могао да излази само један по један путник, да не би неко промакао не плативши трошарину. Гужва и свађа око столова.

Тако читав дан. А пред станицом вика фијакериста, таксишофера и носача, прљав трг препун разноврсних отпадака, гужва на трамвајској станици, неред у оближњем парку. Све је то остављало мучан утисак на сваког путника, а нарочито оног који први пут посећује наш главни град.

Данас више нема гужве на излазу. Путници излазе мирно, без гужве и нервозе. Јер им никакви трошарински столови не прече пут. Нема више трошарине. Народна власт је укинула трошарину, средство којим су бивши општинари покривали расходе општине и пунили своје џепове. Народна власт је увидела да трошарина штети широким масама потрошача и укинула је тај непоправан намет.

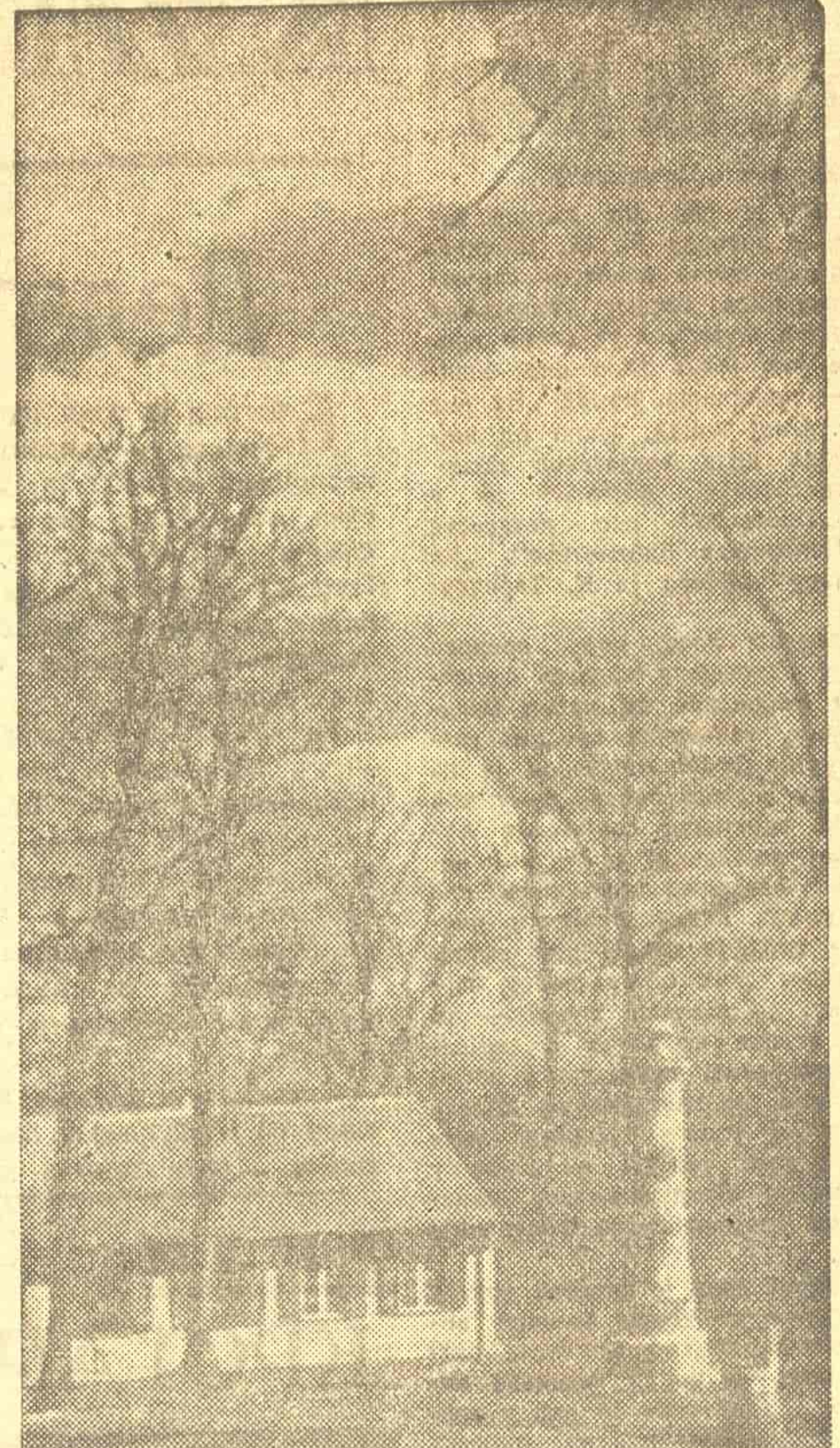
Трг пред станицом такође мења свој изглед. Упрошћена калдрма се поправља.

Аутомобили и фијакери у реду стоје по страни и чекају путнике. А парк прекопута станице, у коме је до недавно владао страховит неред, данас пружа уморним путницима пријатан одмор. Многи путници који чекају возове не седе у тесним, загушљивим каоницама, већ ту, у парку, проводе време до поласка воза.

Укидање трошарине, а самим тим и велике гужве на излазу из станице, асфалтирање станичног трга, уређење парка прекопута станице, све су то мере којима народне власти побољшавају ред на главном улазу у наш град, и чине да први утисак путника који долазе у Београд, буде што пријатнији.

Уређује се Трг братства и јединства

Детаљ из Пионирског града

Поздрав пролећу

Да би детињство наших најмлађих било што радосније и светлије, пионирска организација је увела неколико пионирских празника, које наши најмлађи прослављају са великом радошћу.

Долази пролеће. Са њим и велики децијски празник „Поздрав пролећу“. С обзиром на време када се тај празник прославља, малишани читава наше земље нестрпљиво чекају тај дан, када ће први пут ове године у оквиру својих одреда и чега изићи у природу, у зеленило, да се весело наиграју и напевају на првом пролећном сунцу.

И пионери Београда са радошћу очекују тај дан. Они ће га прославити на почетку пролећа, 28 марта. Тога дана око 30 хиљада чланова пионирске организације Београда изићи ће у природу да својом игром, песмом и физкултурним такмичењем поздраве пролеће.

Да би тај дан пионери Београда што лепше провели, рејонски штабови пионира приступили су свим припремама око стварања програма за тај дан. Рејонски одбори Фронта и АФЖ-а помажу рејонским штабовима пионира да припреме што лепши и богатији програм. Поједини рејонски одбори Фронта и АФЖ-а Другог рејона уместо ужине и послатица поклониће пионирима свога рејона две футбалске лопте, дресове за два футбалска тима, две лопте и две мреже за одбојку, 50 оbruча, 50 клицкалица, 50 парова паца за прескакање и 10 парова здела сиромашним ученицима.

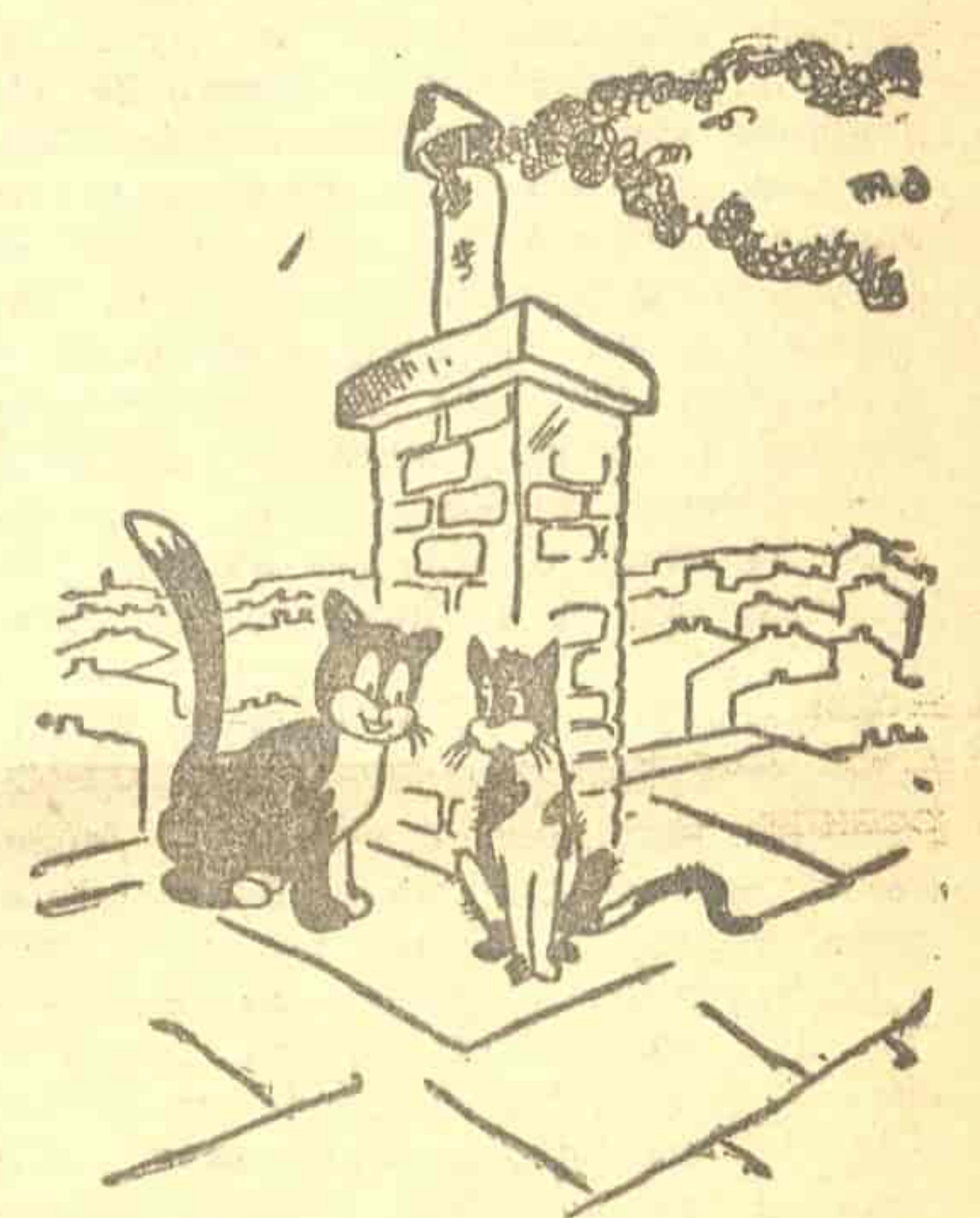
Сваки рејонски штаб припрема за тај дан програм. У програму ће поред пионира суделовати и културно - уметничка друштва. Читав дан ће бити проткан разним физкултурним такмичењима и играма пионира, песмама и игром којом ће наши најмлађи, изаражајући своју радост, живот и ведрину, поздравити долазак пролећа.

Пионери Првог рејона прославиће тај дан на Калемегдану. Пионери Другог рејона прославиће пролеће на Карабурми. Чланови пионирске организације Трећег рејона изићи ће у оближњи парк, а пионери Четвртог рејона прославиће тај вeseо дан у Пионирском граду. Пионери Петог рејона прославиће га на Звездари, пионери Шестог рејона на Бањици, Седмог рејона у Топчидеру, а пионери Земуна прославиће дан у парку.

Уочи тог великог децијског празника по неким пионирским одредима палиће се логорске ватре у знак да празник почиње, а сутрадан се новим марамама, весело певајући изићи ће пионери Београда у природу Њихове игре, песме, весеље и такмичења, звук пионирских труба одјекнуће 28 марта по пади-

нама Звездаре, Карабурме, по пропланцима Кошутњака и Топчидера, и сва та њихова радост и весеље слиће се у један велики радостан поздрав пролећу.

Мачорска ђаскања...

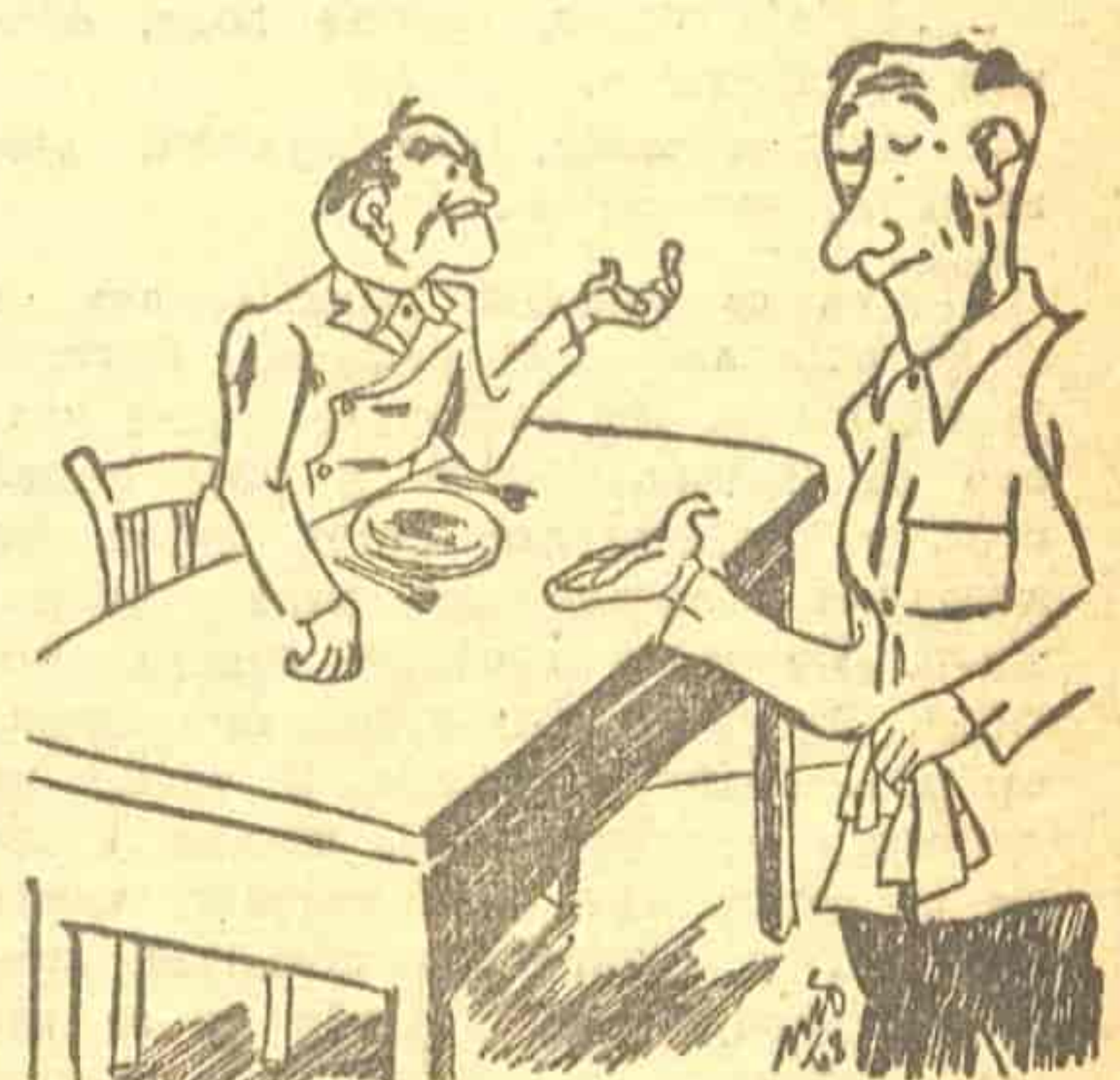
— Шта си се истегео, као да се храниш у мензи? —

ПРИЈАТНА ЗАБАВА

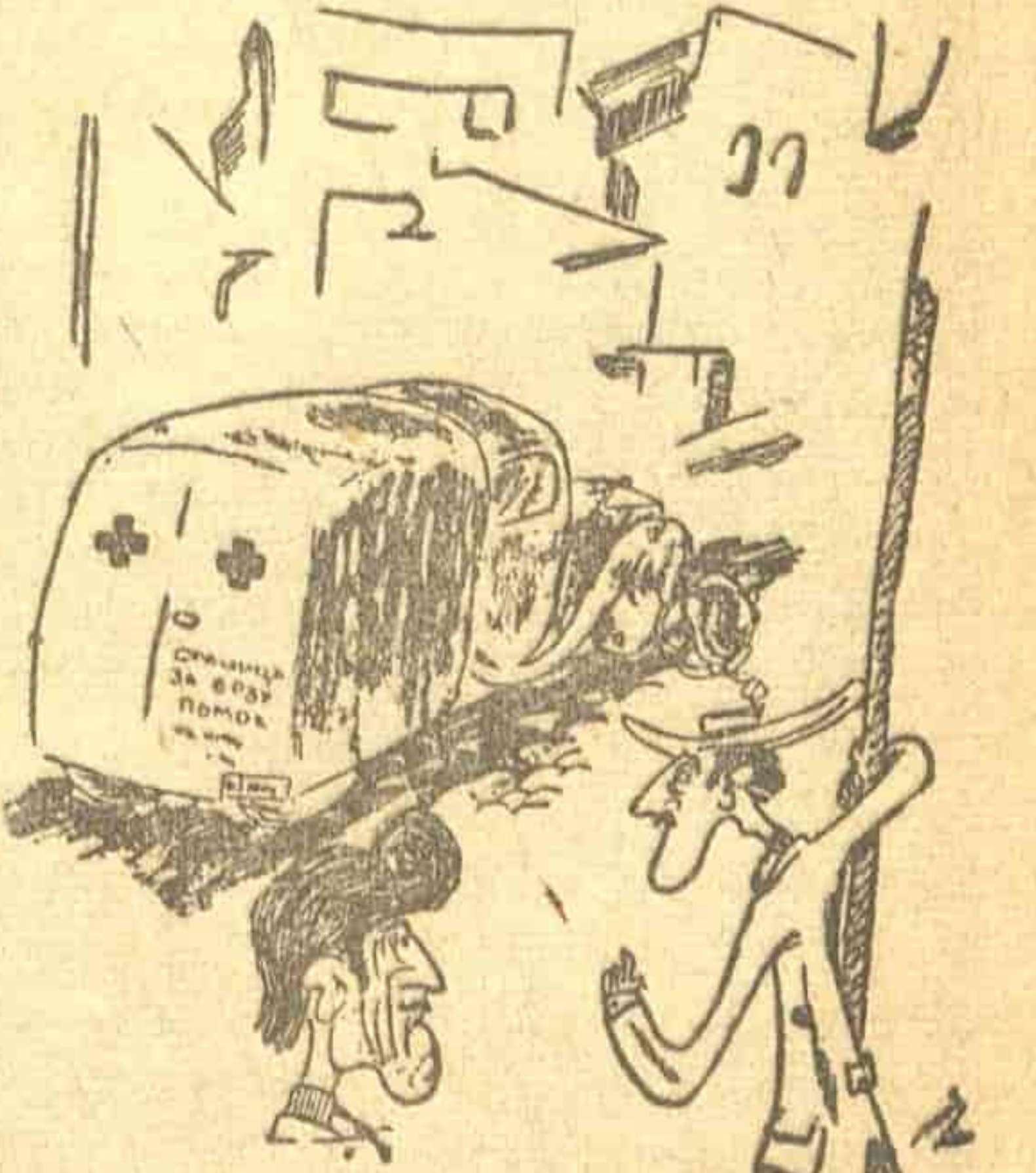
— Чекам читав сат... Дајте ми књигу жалби... —

БРЗО СЕ ПУНЕ

— А, не може! Мислите ли ви да ми можемо сваке недеље нову да купујемо? —

ФРАЈЕРСКА ЗАБАВА

— Гле, ми онако, од шале, а кола збиља дошла на позив... —

„ЗА ОНЕ НА МОРУ“

(Издања „Просвете“)

„Просвета“ је пре две године издала, у преводу М. М. Пешња, збирку ратних прича познатог совјетског књижевника Бориса Лаврењева „Простодушни људи“, а ту скоро преведено је још једно дело овог књижевника — позоришни комад „За оне на мору“. Овај комад, једно од најпопуларнијих дела совјетског позоришног репертоара, објављен је у издању „Просвете“ као петнаеста свеска „Позоришне библиотеке“. „За оне на мору“ превео је К. Тарановски.

Лаврењево дело, које преноси гледаоца у атмосферу живота совјетске ратне морнарице за време Отаџбинског рата, тематички прелази границе ове атмосфере. Лаврењев је на њеном плану снажно развио тему моћне борбене вајданице совјетских људи. У овој заједници, протканог несамољивим осећањем колектива, сло-бодан разнотачки индивидуалности идуколно не смањује изванредно активну повезаност свих стремљења у чврсту целину. „Совјетски људи — то је једна велика породица са заједничким интересима, породица у којој личност није противстављена колективу, у којој успеси једнога представљају успехе свију“, — каже у својој анализи Лаврењевог комада народни уметник Руске Федерације К. Зубов.

Главни херој дела је капетан другог ранга Харитонов. Човек велике воље, прекаљени официр совјетске ратне морнарице, неуморни васпитава нових кадрова, Харитонов је још у грађанском рату, као младши, прошао кроз сурову и славну школу велике борбе. Ма да Харитонов није непосредни учесник догађаја, из кога проистиче главна колизија дела, совјетски редитељи правилно су уочили и спровели приликом постављања комада „За оне на мору“ средњин значај овог чарсто и дубоко извајаног лика умиог, промишљивог, очински строгог и човеког команданта.

Капетан — лажтјант Максимов такође је носио велико дело идејне суштине комада. У школи Харитоновљевог васпитања Максимов се потпуно изградио као одличан официр, и то као официр великог и смелог творачког дара, кадар да у решавању и извршењу постављених задатака проналази нове путеве.

Посебно место у Лаврењевој делу заузима личност капетана-лајтјанта Бороског. Својим одрецим особинама, неприхватљивим и изузетним у совјетској средини, Бороски се издваја из ње, из великог народног колектива. Бороском је стало само до личног истицања и славе. Неспособан је да своја дела и тежње мери не само опште корист, заједничког стремљења. Он хоће да постигне славу чак и по цену излагања дивизиона губицима, огрешујући се врао текмо не само о основне обзире другарства, већ и о битне опште интересе.

У сукобу између Максимова и Бороског писац је показао сву Максимовљево моралну величину — величину правог совјетског борца. Кривина Бороског веома је тешка, али суд му пружа могућност да се поправи. И као обичан морнар совјетске ратне флоте Бороски ће моћи да развије оне одлике храбрости које има, а да искорени у себи незајадничку сујету и себичност. Сустрет Максимова, унапреденог у чин капетана другог ранга, и морнара Бороског у завршној сцени представља једну од најснажнијих сцена комада. У овом сустрету врхуни светла и творачка мисао совјетског човека.

Лаврењев је написао „За оне на мору“ после широког и непосредног проучавања врло богатог материјала. Зато се у овом делу талентованог књижевника тако пројектовано одржава победничка свест совјетских људи о колективу, о заједничком циљу. Л. З.

КУЛТУРНИ ЖИВОТ

Делатност Градског музеја

Београд је град пун неистражених и неиспитаних археолошких споменика и историјских докумената из своје дуге, славне и борбене прошлости. Градски музеј ради на обимном послу сакупљања тих старих археолошких споменика и историјских докумената.

За време рата развучени су многи предмети и документи од историског значаја. Велики део тих вредности Музеја прикупљен је накнадно и смештен у трезору Градске штедионице. Службеници Музеја су извршили преглед тих предмета и издвојили оне који могу послужити потребама Музеја.

Службеници Музеја непрестано раде на прикупљању разних историско-археолошких докумената

о прошлости Београда, и на тај начин обогаћују збирке Музеја. Недавно је Градски музеј откупио за своју колекцију археолошких објеката једног добро очуваног идола од керамике из доба неолита и једну бронзану славенску минђушу, а из новог налазишта у Сурчину донесена је у Музеј извесна количина неолитског материјала.

За историску збирку Музеја откупљене су две веома старе бакрене ситнице, украшене занимљивим орнаментима — делом старих београдских занатлија. Откупљен је такође и један веома редак албум који је штампан још 1720 године у Београду, на 17 двоструких гравура у бакрорезу. Овај албум, који претставља првава историско-библиографску рет-

кост, приказује цео ток потписивања уговора о миру, који је склопљен 1718 године у Пожереву између Аустријанаца и Турака после освојења Београда 1717 године. Музеј је такође откупио и један оригиналан, досад необјављиван цртеж од Тителбаха, који показује неколико изгледа Београда из 1873 године.

Да би се историска збирка Музеја што више обогатила, откупљено је још неколико докумената, међу којима „Историја Србије“ од Д. Давидовића, штампана 1846 године у Београду, један примерак „Омладинског календара“ из 1871 године, седам фотографија старог Београда и један план Београда из 1911 године.

Својим збиркама које се из дана у дан обогаћују новим примерцима, Музеј је недавно пружао знатну помоћ филмском предузећу „Авала“ за снимање документарног филма „Београдска велика школа за време Светозара Марковића“. За потребе снимања овог филма Музеј је дао две старе фотографије Београда из 1865 године, два издања дела Чернишевског из 1871 године и један цртеж студената београдске Велике школе из шездесетих година прошлог века.

И поред труда службеника Музеја да Музеј обогате што је могуће већим бројем историско-археолошких докумената, грађани Београда не показују довољно интересовања за разгледање Музеја и тих историских докумената. Ово недовољно интересовање најјачије се испољава у малом броју посетилаца. Тако је током прошлог месеца Музеј посећивало дневно просечно по 15 лица. Требао би да синдикалне омладинске и фронтовске организације разним предавањима заинтересују грађане за прошлост Београда и за документе који, изложени у Музеју, приказују ту прошлост.

ФИЛМ

КРСТАРИЦА „ВАРЈАГ“

Борис Ливанов у улози капетана Рудњева

Широку популарност има код руског народа песма о поносној крстарици „Варјаг“, која се не предаје непријатељу. Духом те песме прожет је цео филм, који је, према сценарију Г. Гребенера, створио познати совјетски редитељ В. Ејсимонт.

Тема тог филма је — верност застави, оданост отаџбини. „Застава — то је благослав отаџбине, потезање на то, да палуба испод наших ногу није ништа друго него комад родне груди.“ — каже командант „Варјага“ капетан Рудњев — „Умрети под том заставом онако, као што ћемо ми умрети, то значи — не умрети никада. Показимо непријатељу, како у међу да се боре за заставу и отаџбину бесиртни руски морнари.“

Крстарица „Варјаг“, најбољи руски ратни брод оног времена, и мала топовачка „Корејан“ нашле су се, далеко од своје отаџбине, оклопене непријатељем, у малој корејској луци Чемуљо.

Вековни непријатељ Русије, Јапан, искористиша ту прилику и поставља руским бродовима ултиматум — или да изиђу из луке и предају се или ће на њих читава јапанска ескадра, која стоји усидрена испред луке, отворити ватру.

Дипломатски односи између Русије и Јапана били су управо прекинати, рат се осећао у ваздуху.

Командант „Варјага“, капетан Рудњев, извештава команданте страних бродова, који се налазе у луци, о дрском ултиматуму јапанског адмирала. У епизоди код енглеског ко-

манданта, која је документарна, открива се дволична политика Енглеске. Енглеска, прибојавајући се Јапана Русије на Далеком Истоку, била је на страни Јапана. Зато Енглези, не пружају руским бродовима никакву помоћ, остају хладни посматрачи неравне битке „Варјага“ са четрнаест бродова јапанске ескадре. И Американци остају „неутрални“, јер тобож њихов командант „није имао пуномоћја за овакав случај“...

У капетану Рудњеву дат је снажан лик руског команданта. Он у отсудном часу, препуштен сам себи, свестан одговорности због поверених му људи и бродова, доноси одлуку, која задивљује непријатеље и запањује непријатеље. Он креће у неравну битку, јер осећа подршку и једнодушност читаве своје посаде — умрети, али не предати се. Част отаџбине, част руске флоте за руске морнаре најсветија је ствар.

У филму „Крстарица Варјаг“ играју чувени совјетски глумци: Борис Ливанов, — у улози капетана Рудњева, — познат нам из филмова „Дубровски“, „Без кривине криви“, „Депутат Балтика“ и Александар Зрашевски у улози капетана Бељајева — познат као генерал Пантелејев у „Великом преокрету“. У улози крстарице „Варјаг“ снимљена је заслужна руска крстарица „Аурора“, на које је 1917 године био испален на Зимски дворач историски пљутњак, који је објавио почетак Октобарске револуције.

Нисам имао никаквог искуства у писању сценарија, али сам ипак, мислим, успео да обрадим оно што сам замислио.

Стотине хиљада грађана наше земље гледало је тај филм. Међу гледаоцима било је и веома много деце. А наши пионирски најмлађи читаоци публике Бранка Ђокића. Његове песме и приче за децу продале су у најзаобавнија села и засеке широм наше земље. Свакодневна писма пионира, које Бранко Ђокић прима из разних крајева, сведоче о великој љубави деце према ономе који свој труд, стваралаштво и ведруну посвећује њима, сутрашњим грађанима наше земље.

„Драги друже Ђокићу — написала му је једна пионирка — ја сам све твоје песме и приче прочитао, па те молим да још пишеш.“ Таква писма свакако су велико признање и радост децем писцу.

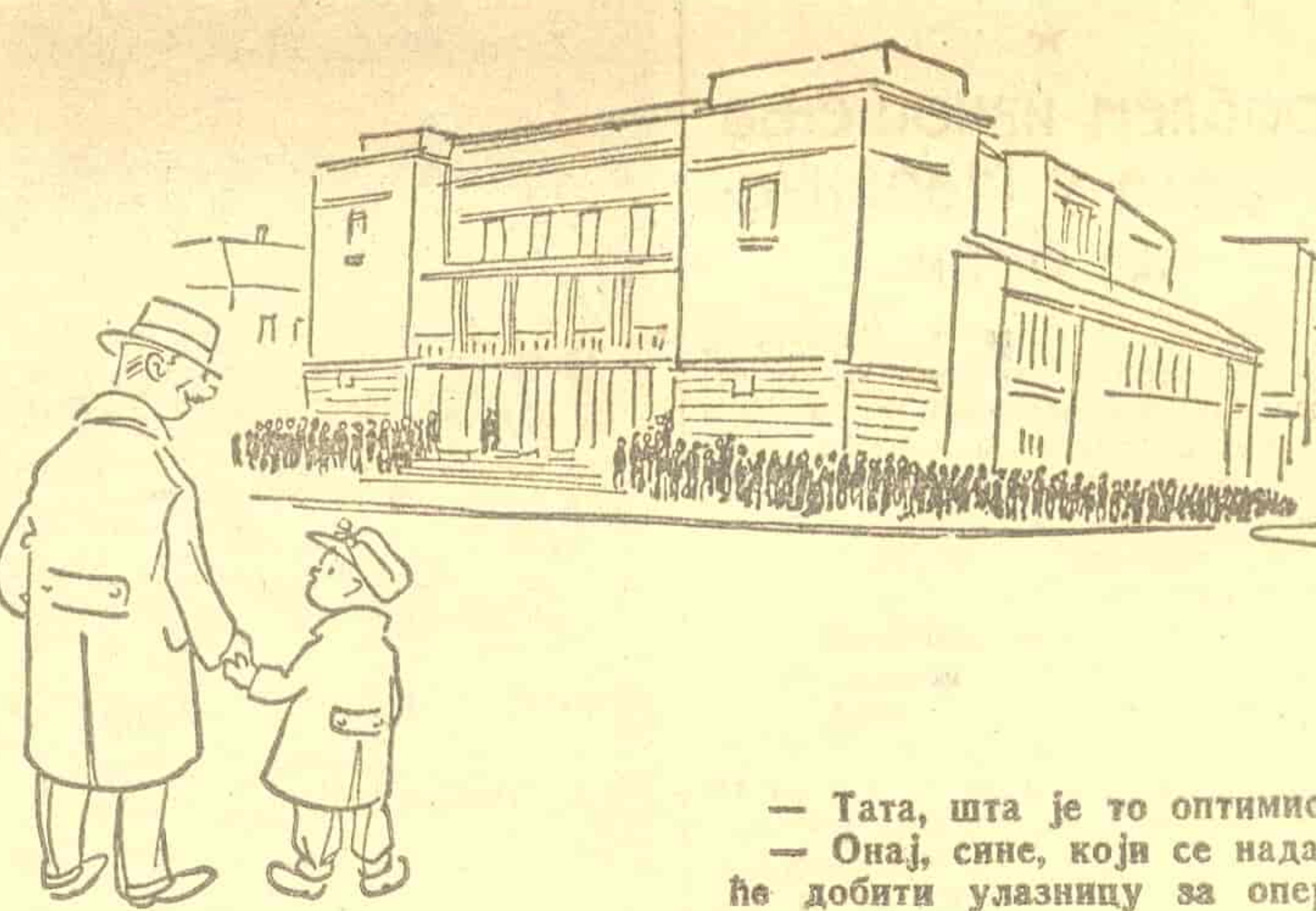
Деца воле и траже књигу — прича Бранко Ђокић. Важно је дати добру књигу, која ће прва почети да ствара од пионира нове људе. Деца су необично захвална публика, и мени писање за децу почињава велико задовољство. Детету треба прилазити као малом човеку, као члану друштвене заједнице.

Данас је улога децејег писца веома велика. Писац мора да буде тај који ће деци на леп и лак начин објаснити све догађаје из наше велике данашнице.

Децу интересује шта раде старији. Њих треба упознати са нашом производњом, са ударицама, са изградњом, са нашим првим Планом. На лак и приступачан начин треба деци све објаснити и описати. Добром књигом стварају се у детету први темељи схватања новог друштва — каже Бранко Ђокић.

Раније Бранко Ђокић није писао за децу. У току борбе, кад су почеле да се оснивају пионирске организације, напознао је на малишане који су учили да читају из неких тешких

ОПТИМИСТА

— Тага, шта је то оптимиста?
— Онај, синче, који се нада да ће добити улазницу за оперу...

НЕДЕЉНИ ПРЕГЛЕД ПРИРЕДАБА Коларчевог народног универзитета

ОД 22 ДО 28 МАРТА

Понедељак, 22 марта, у 20 часова: у великој дворани: Пословица за културно - уметничке приредбе Комитета за културу и уметност ФНРЈ: Симфониски концерт Радио-Београда, диригент Само Хубад, диригент из Љубљане.

Уторак, 23 марта, у 18.15 часова у великој дворани: Драго Вучинић: О специфичности развика Народноослободилачке борбе и нове Југославије.

У 20 часова: у великој дворани: Пословица за културно - уметничке

приредбе Министарства просвете НР Србије: Вокални концерт Николе Цвјетића, члана Београдске опере.

Среда, 24 марта, у 18.15 часова: Фискултурне усмене новине.

У 20 часова: Пословица за културно - уметничке приредбе Министарства просвете НР Србије: Вокални концерт Студентског хора Љубљанског Универзитета.

Четвртак, 25 марта, у 18.15 часова, у великој дворани: Спасоје Гаричић, проф. Универзитета: О животу риба и великом риболову. Уз предавање ће бити приказани културно - научни филмови „Бакалар“ и „Лов на харинге“.

У 20 часова, у великој дворани: Вокални концерт Словеначког културног друштва „Иван Цанкар“ из Трста.

Петак, 26 марта, у 18.15 часова, у великој дворани: Душан Симић, помоћник генералног секретара Претседништва владе ФНРЈ: Главни проблеми социјалистичке изградње код нас.

Субота 27 марта у 19 часова: Градски одбор Народне омладине Политичко предавање за омладину Београда.

Недеља, 28 марта, у 11 часова: Популарни концерт за чланове синдиката.

У 20 часова: Пословица за културно - уметничке приредбе Министарства просвете НР Србије: Популарни балетски концерт. У извођењу солиста и ансамбла балета Београдске опере.

НАШИ УМЕТНИЦИ НА СТВАРАЛАЧКОМ РАДУ

НАШ ОМИЉЕНИ ДЕЧЈИ ПИСАЦ И ЊЕГОВО СТВАРАЛАШТВО

...Бујају траве, гргоље воде, прошија је офанзива.

У младом житу, под хушником, девојка Јагоде синча...

Тек се утишала рика топова и иштетање интралиса. Прошла је офанзива. Из централне Босне враћао се Бранко Ђокић у свој родни крај, у Крајину, под стари Грмеч. На ливадама таласало се младо, зелено жито. По житу грбови. Много грובה. Грбови познатих, пријатеља, сестара, браће и рођака. И тада, на повратку у родни крај, носени у себи ту слику жита још зеленог, хумне грובה, и сећање на погинуле крајинске девојке, на хартију су се изјили стихови и створена је песма „Грб у житу“.

Нису то били први стихови испевани у току борбе. Кад је кренуо народ

Крајине на устанак, кренуо је и Бранко Ђокић. И већ првих дана, понесен доживљајима, почео је да пише стихове. Народ је његове стихове певао. Колоње су ступале певајући његове песме.

Касније, када су офанзиве већ припале прошлости, када је туђа топова већ утонуо у заборав, када је народ који се борио почео да обнавља и гради, Бранко Ђокић је сећајући се борбе, доживљаја, сећајући се своје песме, „Грб у житу“ и Јагоде, написао велики сценарио за филм „Живљења овај народ“.

— Видео сам велику важност филма у васпитавању и уздицању маса, каже Бранко Ђокић. Осетио сам колико филм може да буде близак народу. То ме је све руководио да напишем овај сценарио. Признајем, тешко је

Бранко Ђокић

Нове књиге

Др. Милан Бартош: Немачке репарације после другог светског рата, издање Штампарско - издавачког предузећа Народног фронта Србије, Београд 1948, хирилицом, страна 48, цена 5 динара.

Николај Вирта: Стаљинградска битка, издање Штампарско - издавачког предузећа Народног фронта Србије, Београд 1947, хирилицом, страна 173, цена 22 динара.

М. Н. Скиткија: Методика природних наука издање „Просвете“, Београд 1948, хирилицом, страна 262, цена 32 динара.

А. Гајлар: Далеко земље, издање „Просвете“, Београд 1947, хирилицом, страна 91, цена 21 динар.

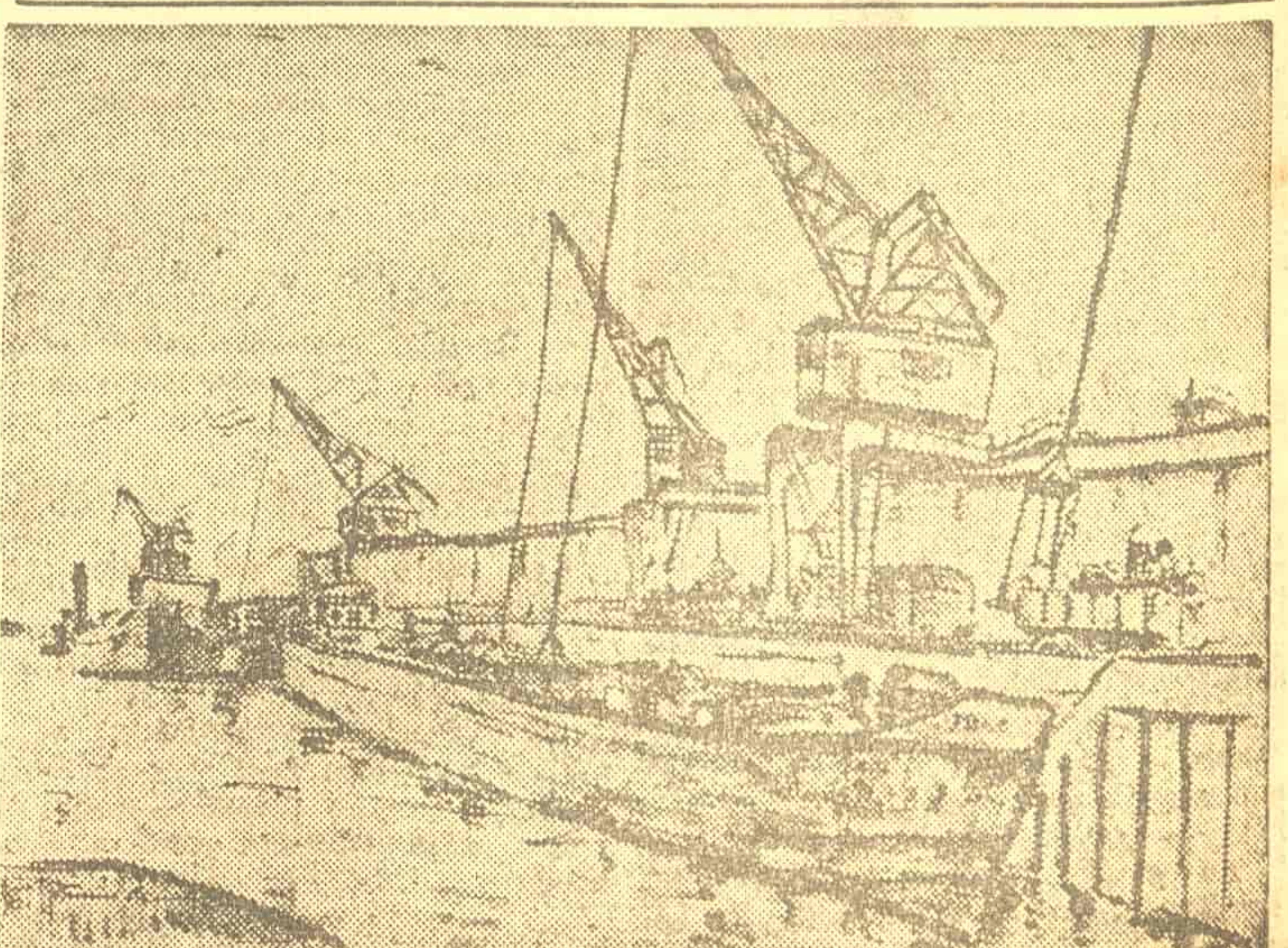
Стеван Бурањ: Гасни мотори, издање Штампарско - издавачког предузећа „Рад“, Београд 1947, латиницом, страна 41, цена 6 динара.

Л. Пантелејев: Писмо, издање „Кул-

туре“, Београд 1947, хирилицом, страна 64, цена 12 динара. Бранко Ђокић: Армија одбрана твоја, издање „Просвете“, Београд 1947, хирилицом, страна 67, цена 16 динара.

КАКО СЕ КАЖЕ КАКО СЕ ПИШЕ

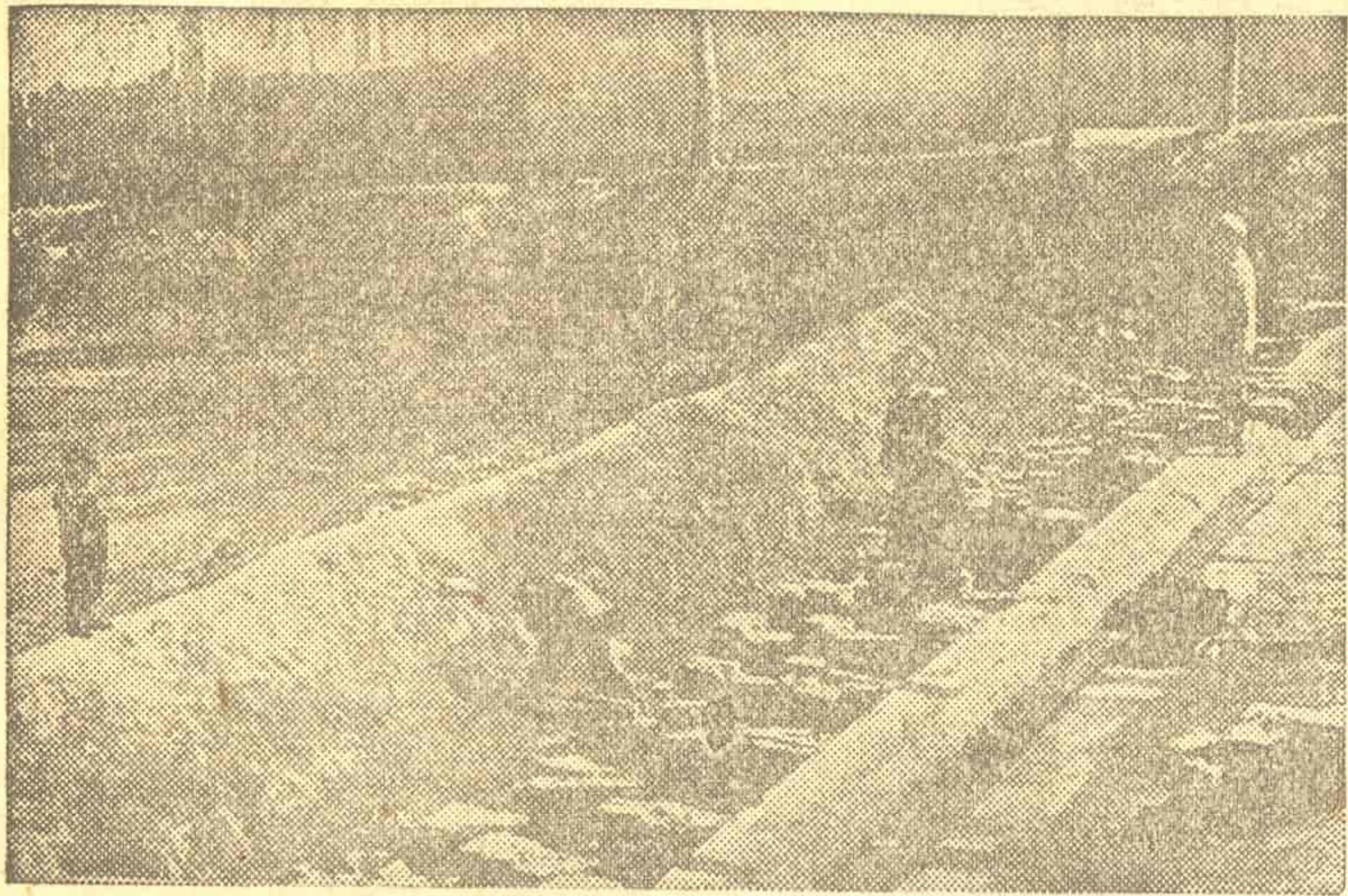
Често се грешу у промени речу руковођаца. У велики наших именуца које се записују на -иц увек у првом падежу јединице и у другом множини остаје оно л, док се у свима осталим падежима а губи. Дакле: Један жетелач, један мислилац, један руководиоца разговарали су о томе. Даље: Многи жетелача, много мислилаца, много руководилаца разговарали су о томе. У свима осталим падежима, раузме се, тога слова а нема.

БРАНКО СТАНКОВИЋ: Изградња на Сави

СПОРТ

МОБИЛИШМО СВЕ СНАГЕ
за изградњу фискултурних објеката

Разваљене трибине на игралишту „Радничког“

За време зимског периода фискултурни рад се одвијао по салама. Због тога није могло да буде обухваћен велики број фискултурних објеката...

је порушено, а што је најважније не предузимају се никакви радови. Управа Фд Радничког у више...

КРАТКЕ СПОРТСКЕ ВЕСТИ

ПРЕД ФОРМИРАЊЕ ДРУШТВА ПЛАНИНАРА БЕОГРАДА

Ма да постоје сви услови за развој планинарства оно није било развијено. Крајем фебруара на једном састанку планинара изабран је Иницијативни одбор...

Извршни одбор Народне одбора Београда одобрио је кредит од 600 хиљада динара за уређење једног планинарског дома.

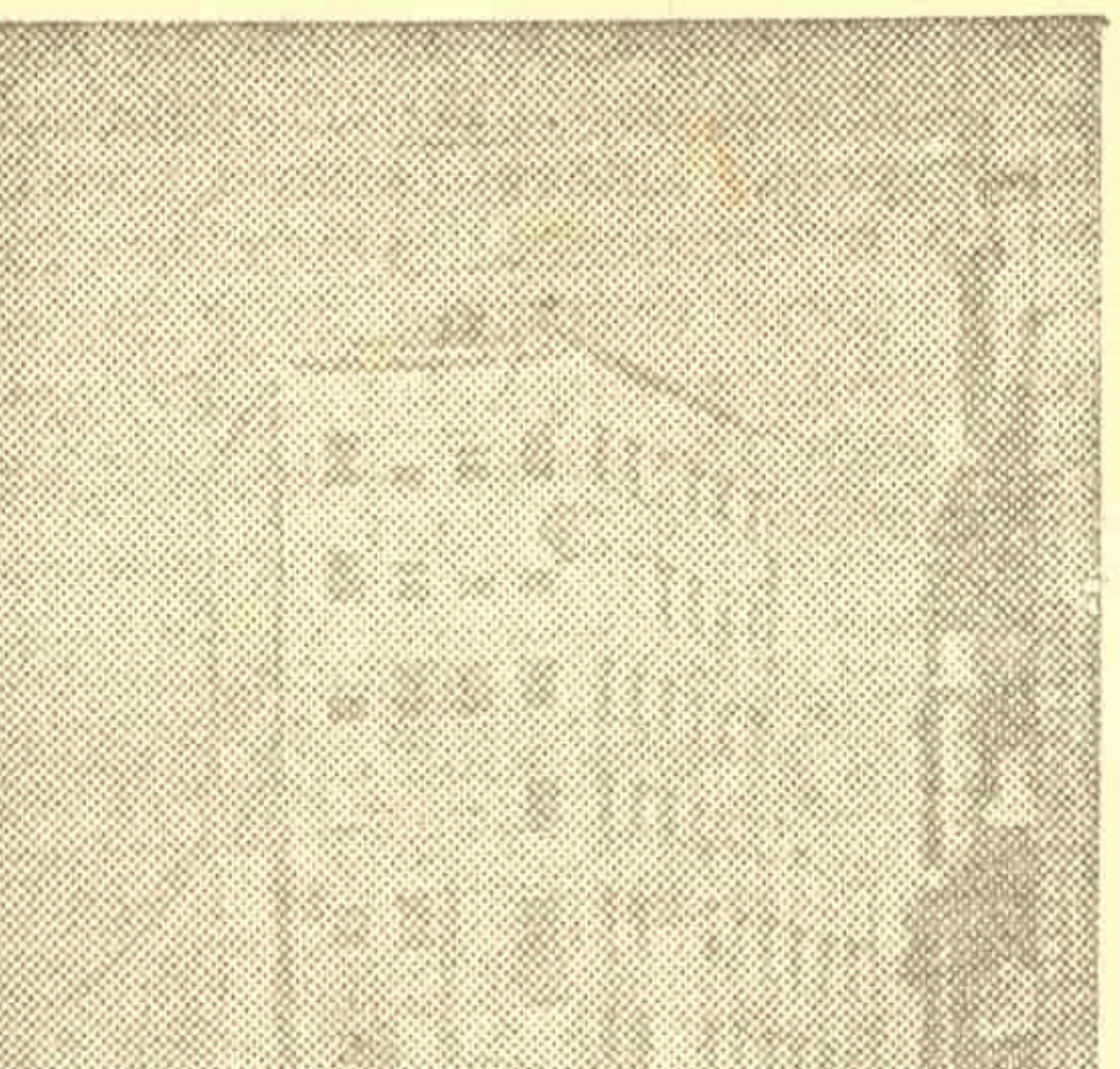
ИЗГРАДЊА НОВИХ ФИСКУЛТУРНИХ ОБЈЕКТА

После ослобођења кошарка са код нас снажно развила. Порастао је не само број друштава него и интересовање код спортске публике.

махова је тражила помоћ али је, ефикасно и брзо није добила. Али, ни она сама није умела да се снађе. Данас, не предузима редове из разлога јер нема алата. Потребно је по 15 ашова, лопата и колица...

Ово је пример непланског рада и слабе иницијативе. Свакоко да постоји потешкоћа али ако се за то питање истовремено заинтересује друштво, Комисија за фискултуру, Градски фискултурни одбор и масовне организације, сигурно је да ћемо ускоро имати изграђено игралиште и трибине код дома Радничког.

ми у Београду нисмо имали игралиште које би могло да прими већи број гледалаца. Али и то ће ускоро бити решено. Игралиште Црвене звезде на Калемегдану биће преуредено. После реновирања овог игралишта утакмичне кошарке моћи ће да посматра око 3.000 гледалаца.

Гавра Баларев први је од саобраћајца освојио Значку фискултурника.

ТРЕЋИ ШАМПИОНАТ Југословенске армије

Поред осталих грана фискултуре, којима се у ЈА посвећује велика пажња, шах по својој омиљености заузима једно од првих места. У предтакмичењима, одржаним 1946 год., у јединицама Армије је наступило 25.000 шахиста.

У 1947 год. број играча у предтакмичењима се повећао на 35.000. Првенство ЈА одржано је у Сарајеву, где је као победник изашао Милан Гермек, оставивши за собом мајсторе и мајсторске кандидате као кап. Марковића, Бору Милића, А. Божића, Грубера итд.

Број играча који су ове године учествовали у предтакмичењима приближан је ранијим, али су пропозиције за финале, односно првенство ЈА измењене утолико, што на првенству не учествују мајстори и мајсторски кандидати из ЈА. Они улазе директно у полуфиналне турнире за првенство ФНРЈ, као и три најбоља аматера са првенства ЈА за 1948 годину.

Турнир је отворио 9 марта претставник КНОЈ-а мајор Ваџан у просторијама ЦДЈА, а одмах затим се приступило навлачењу бројева.

Учествује 20 играча, најбољих претставника својих јединица, а игра се сваког дана од 14 до 18 часова у сали ЦДЈА. Пре подне се настављају прекинуте партије, а у слободни дан се одигравају одложене.

После одиграног шестог кола, стање на табели је следеће: 1) Микунђић 5 и по; 2) Логар 5; 3) Вожић 4 (1); 4) и 5) Јовановић и Огњановић по 4; 6) Шкотић 3 и по (1); 7) и 8) Рисковић и Валентић по 3 и по; итд.

Капетан Микунђић, који је на првенству београдског гарнизона делио 2 и 3 место са заставником Рисковићем, а иза Петровића, сигурно води од почетка турнира. Ремизирао је само са Јовановићем. Показује велику сигурност и добру комбинаторну игру са често духовитим комбинацијама.

Шаховске утакмиче у једној војној јединици

буде један од претставника Армије на полуфиналним турнирима за првенство ФНРЈ.

Други вероватни претставник ЈА ће бити мајор Логар. Врло добро познавање теорије, одлично оцењивање ситуације, сталожност и сигурност дају му изгледа да у овој години буде првак ЈА. Питање ће бити отворено све до задњих кола.

Оно што је важно то је, да ни једном од учесника турнира научна страна игре, теорија, није непозната. Они је стално користе и усавршавају се. Када после демобилизације поједини од њих оду у грађанска друштва, претстављаће знатно појачање њихових екипа и потврдиће да је Армија заиста висока школа, у којој је сваком ко има способности дозвољено и омогућено да се развија и усавршава, о чему има безброј примера и до сада.

Б. ЈОВАНОВИЋ

Пред меч са Мађарском

У Будимпешти ће се првих дана априла одржати двокружни меч на десет таблица Југославија — Мађарска, за који се на обе стране праве велике припреме. Састав екипа није још познат, али се ипак зна да ће мађарска екипа наступити без Сабоја, а југословенска без др Видмара.

Последњи сусрет, а уједно и први од ослобођења, претставља Балкански шаховски шампионат у Софији прошле године, када је мађарска екипа победила југословенску са 5:3. Тада су Мађари узели прво место са 18 поена, а Југословени са 13 друго место. Тај резултат у стручним круговима начинио је извесно изненађење са обзиром да се сматрало да су по квалитету обе екипе равноправне.

личном чехословачком екипом. Тај резултат је још значајнији ако се узме у обзир да су се Југословени борили без својих државних првака др Трифуновића и Глигорића, који су у то време суделовали на Турниру словенских земаља у Москви.

За сусрет у Будимпешти тешко је поставити прогнозе. У мађарској екипи ће несумњиво на првој табели бити државни првак Барца, који је у Софији играо нерешено са Трифуновићем. Надаље су ту Флоран, који је недавно на међународном турниру у Београду са Бором Томом делио прво и друго место, млади мајстор Бенке, др Сили, Геребен, Баковић, др Асталош, Финтер, др Вајда, Мачкаши и други. Мађари располажу са низом провласних снага, како су то показали и њихове велике победе на предатрим шаховским олимпијадама. Нашу екипу у Будимпешти чека заиста тежак задатак, али се можемо с пунином правом надати да ће овомо пут она пружити игру која ће бити видан израз напретка квалитета југословенских мајстора, као и југословенског шаха уопште.

Васја Смеслов најмлађи кандидат за светског првака

Трећи совјетски кандидат за светског првака Василије Василевич Смеслов је најмлађи од свих учесника меч-турнира за титулу шампиона.

Рођен је 24 марта 1921 године у Москви. Шах је научио већ у шестог године, а први партнери били су његов отац и део. Отац му је са истцао међу одличним московским провкатеорима, а много је полагао на то да маломе Васји омогући напредак у шаху. Када је Васја навршио осам година, отац му је за рођендан покљонио Алехинову књигу „Моје најбоље партије“ и на њој своје сину написао: „Будућем шампиону“. Ту књигу Васја и данас чува у својој великој шаховској библиотеци.

Васја је необично брзо напредовао у шаху. Отац му је у почетку давао велику „фору“, а затим снижавао све док се у снази нису изравнали. Напореда са практичном игром и проучавањем теорије Васја је са рочитом љубављу решавао шаховске задатке, а у првом реду студије (уметничке завршнице). Уживао је да проучава комбинације чувених мајстора. Тако он сам за себе каже: „Увек сам привлачили комбинациони моменти у партији и при турнирској игри стално их имам у виду. Није мали број партија које сам добио помоћу тактичних удара, често и из слабих положаја.“

У школи Василије Смеслов био је стални победилац ђачких шаховских турнира. Наставници су саветовали дедачу да почне да ради у шаховском кружку московског Дома пионира. У то су талентоване младе шахисте поучавали познати мајстори шаха СССР Владимир Алаторцев, Михаило Јудовић и Никола Рјумин. Они су били први „кумови“ будућег великог мајстора. Једног дана 1938 године дошао је оном широм света познати велики мајстор Сало Флор да игра симултану утакмицу. Ученици су заузели места поред шаховских таблица. Флор је почео игру веома брзим темпом. Али његово кретање све се више усавршавао. Дечаци нису хтели да губе и на свим таблицама су давали жестоко отпор. Нарочиту пажњу Флора привукао је неки риђокоси дечак, који је показивао особиту упорност и иницијативу. У закључку велики мајстор Флор утисао је да освоји првака и поразовао се, али за кратко време.

Риђокоси дечак и поред пешала мање дивним маневрима у завршници извојевао је победу!

У својој шаховској каријери Смеслов је брзо напредовао. Као 14-годишњи дечак постигао је титулу тренкатеорника, затим другокатегорника, а са навршеном 15 годином постао је провкатеорник. Затим се ређају даљи успеси. Тако 1938 године на турниру у Ленинграду освојио младинско првенство Совјетског Савеза, а још исте године са мајстором Белавенцом делио прву и другу награду на шампионату Москве и претстиже многе чувене и по годинама далеко старије мајсторе. На основу тог резултата призната му је мајсторска титула.

На турниру за првенство СССР у шаху Смеслов је први пут учествовао 1940 године. Дванаест најјачих мајстора совјетског шаха ступили су у борбу за почасну титулу првака земље. Тих дана највине навијача имао је Васја Смеслов, који је постао љубимац московске омладине. Смеслов је оправдао наде својих многобројних симпатизера. Освојио је треће место и заостао само за пола бола иза прва два победница Бондаревског и Лилентала.

После Дванаестог турнира за првенство СССР, поучен новим искуством, Смеслов се интензивно бацио на проучавање теорије завршница, усваја технику одбране и тражи нове начине за решавање најкомпликованијих стратешких проблема. Истовемено он са великом енергијом ради на студијама у Ваздухопловном институту.

Априла 1941 године у Москви се организује турнир шесторне најјачих играча за титулу апсолутног првака СССР. Међу учесницима је и Смеслов. Његове партије на томе турниру показале су да је он примио најбоље традиције совјетске шаховске школе, и то упорно тежи за иницијативом, за оштрим комбинацијама и нападом, као и у лепоти игре. Млади Васја у овом тешком такмичењу узима треће место и добија титулу великог мајстора.

Тешко би било набројати све успехе Смеслова. На шампионатима Москве 1942 и 1944 био је први, а 1943 други. На међународном турниру у Гронингену 1946 је трећи, и то иза Ботвиника и Евеа. На Чингориновом спомен-турниру у Москви прошле године иза Ботвиника и Рагозина делио треће и четврто место.

Индивидуалне мечеве Смеслов није играо, но зато је са одличним резултатом наступио на екипним такмичењима и сусретима. У четири меча са екипама САД и Велике Британије постигао је 7 и по поена из осам партија. У меч-турниру Москва — Праг 1946 године начинио је 9 поена из дванаест партија.

То је кратка, али заиста сјајна биографија најмлађег кандидата за титулу светског првака Васје Смеслова. Успеси су му дошли као резултат његовог вредног талента и неуступне марљивости. Он упорно и доследно проучава теорију шаха и ствара нове комбинације. Његову вештину у војству напада опоручују са Михаилом Чингорином, оснивачем руске шаховске школе. Али Смеслова велика шаховска слава није зашла. И данас је он веома скроман и приступачан, а то је један од узрока његове велике популарности.

ПРЕТПЛАТНИЦИ „20 Октобра“

Претплату на „20 Октобар“ треба слати на 15 дана раније — пре истека рока. Ко на време не уплати и обнови претплату, лист ће му бити обустављен. Претплата се прима само 1 и 16 у месецу, према томе, када је новач стигао, у првој или другој половини месеца. Нови претплатници увек треба да назову „нов“ претплатник. Уплате слати преко Народне банке на наш чековни рачун бр. 1-4760131 са ознаком за „20 октобар“.

Тромесечна претплата 24 дин. Полугодишња претплата 45 дин. Годишња претплата 90 дин.

Моле се претплатници да о сваком неуредном примљивом листу хитно обавештавају Администрацију.

АДМИНИСТРАЦИЈА „20 ОКТОБАР“ Београд

Одређене су стазе за Пролећни крос

Овогодишњи пролећни крос отпочеће 2 и трајаће до 24 априла. Крос победника одржаће се 25 априла.

Момент са прошлогодишњег кроса

Према предлогу Градског одбора за опште физичко образовање Пролећни крос одржаће се на следећим теренима:

Први рејон и Фд Славија — Доњи град код куле Небојше.

Други рејон и Фд Раднички на терену у Професорској колонији.

Трећи рејон и Фд Железничар у парку код пиваре „7 јули“.

Четврти рејон и Фд Београд на терену око игралишта Раднички.

Пети рејон и Фд Металац на Звездери.

Шести рејон и Фд Градитељ на Бањици.

Седми рејон и Фд Графичар на Бановом брду и Кошутњаку. Земун и Фд Јединство у земунском парку.

Универзитетски одбор за опште физичко образовање и ОСФД Црвена звезда на Топчидерском венцу.

Крос победника одржаће се у Кошутњаку.

УКРОШТЕНЕ РЕЧИ

Хоризонтално:

- 1) Одац, пиће, мазино; 2) Пркос, сјавања, ачина, француско женско име; 3) Сугласник, сугласник, софа, абир, мртвачки сто; 4) Површинска мера, део Београда, сестрино, змај; 5) Мноштво инсеката, мушко име, обест, Ибазова драма, предлог; 6) Јеврејско име, облик глагола бити, Јеврејско име, почетна слова имена и презимена америчког сенатора (демократ-мена америчког сенатора) и борба против ратноског права) и борба против ратноског права; 7) Лична заменица, отиде, предлог; 8) Лична заменица, речно дрво, једна наша покрајина, речно острво; 9) Го, сугласник и самогласник, прилог за време, врста казне,

показна заменица, предлог; 9) Предлог, сибирска река, нешто што није било данас, веза, удање, варошица у Србији; 10) Град, храна, сугласник, лична заменица, врста кућног намештаја; 11) Стран, сугласник, кухињска потреба, старојеврејско име; 12) Нарава, дељив са два, совјетски војсковођа.

Вертикално:

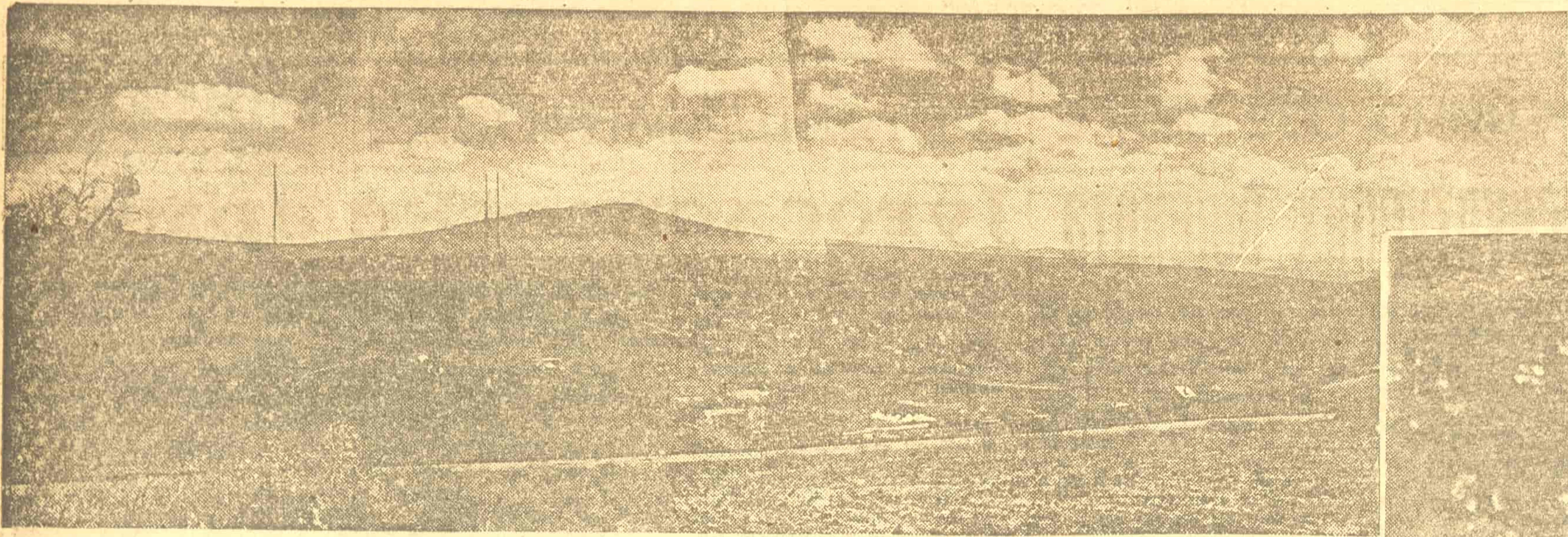
- 1) Једно од презимена најчувенијег данас светског државника; 2) Слово латинице, влажна, женско име у падежу; 3) Водоземац, лична заменица, варош (на руском); 4) Коњ, сугласник, упитна заменица, рударски град

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

- Хоризонтално: 1) Песма мртвих пролетера (скроз); 2) април, бас, в, Епс, тапан; 3) Ко, Раб, Неретва, пас, ма; 4) Ест, стаж, маза, прет, кал; 5) Т, Иртин, гурабине, алари, и; 6) Маркс Енгелс Лемин (скроз); 7) А, окови, бакедит, стило, о; 8) Леа, Јана, Влас, Епир, алт; 9) тт, боа, дозидј, Екв, ан; 10) Аптон, она, и, Вера Илић (скроз); 11) Јадран филм, костолачки. Вертикално: 1) Пакет, Алтај; 2) Епос, иио, Етна; 3) Ср, трака, тд; 4) Мир, строг, Бор; 5) Ала, тиква, она; 6) м, баш, ина, и; 7) Рб, ж, с, а, оф; 8) Тан, теб, дни; 9) Всем, Уна, воал; 10) И, Ра, ргк, аз, м; 11) Веа, Елин; 12) Х, тг, бел, ад, к; 13) Пева, или, Саво; 14) Рпа, ест, јел; 15) Ос, п, л, е, рт; 16) Л, пра, спе, о; 17) Ет, т, кал; 18) Тас, ташир, виа; 19) Ва, крила, лт; 20) Рама, Мпо, ланк; 21) Анали, отићи.

Пуштена је у продају 39 свеска „Политичке библиотеке“ ДР МИЛАН БАРТОШ Немачке репарације после другог светског рата Цена свесци је 5.— динара. Књижари и ревизори имају 20% попуст. Поручбине слати на поштански фах, 53, Београд. 1 априла излази из штампе 40 свеска „Политичке библиотеке“ Фалсификатори историје (Историска нота) Уредник и одговорни уредник „Политичке библиотеке“ Младеновић.

Голет према Раковници пошумиће се у току лета

ОДМАРАЛИШТА И ИЗЛЕТИШТА БЕОГРАДА И ОКОЛИНЕ

Где да се одмори радни Београђанин?

Пролеће не осваја Београд одједном. Прво га донесу селанчице из околине у котарицама кукурека и висбаба. Зазелени се, потом, на тезгама пијача у младој салати и речкавом лишћу новог першуна. Онда се жуто расцвета у глогу и дрелу, иза плотова перифериских башта. Најзад савлада задах бензина и дима и снажно замирише у свеже прекопаној земљи скверова у центру. Потом све иде брзо, као у радосном такмичењу: дрвореди се овију зеленом измаглицом напуклих лисних пупољка, трава пробија кроз мрко прошлогодње лишће, а живице се оску жутим цветовима, налик на лептире, и белим бобам.

То је долазак београдског пролећа.

Улице постану шарене и шумне. Гласније се разговара и смеје. Деца колица пред подне криво прекрије трове.

На топлој сунцу поднева, кроз пријатну тромост, осећају се да ето, живот опет почиње испочетка.

То рано пролеће, а и касна, бакарно-сунчана јесен, најлепша су раздобља у Београду. Није потребно труда да се Београђанин добро осећа у дневним предасима, између послова и у данима одмора.

Београдско лето, међутим, жарко је: претерано сунчано и спарно. Јер, Београд је гладан зеленила. Његове улице, изузев неколико, нису сеновите. Постојећи дрвореди још увек су млади. Паркова је мало, а оскудан број скверова немогуће је заштити од игре деце, жељезе зеленила, слободе и ширине.

Зато већ у априлу има врелих дана. Јуни, јули и август, међутим, жестоко зажаре плочнике, омекашају асфалт и прегреју фасаде. Кратка летња ноћ не охла-

ди блокове бетона и камена. Од близине двеју великих река Београд не добија освежња, због свог високог положаја.

Стога радном Београђанину лето није лако. Стога не треба жалити труда и средстава да му се обезбеде освежавајућа летња одморашта и излетишта у самом граду и околини.

Перспектива рада у Београду и за Београд, предвиђена у првој Петолетци, као и за каснија раздобља, дубоко је захватила у тај проблем. Пружити запосленом грађанину све могућности и удобности одмора, разоноде и забаве — о томе се широко повело рачуна. Већ уређење Звездаре, Парка одмора, показале су нове путеве старања.

Ове предвиђене реформе и остварење привремених планова препородиће Београд. Али, у ово прво време најинтензивнијих основних радова, кад сам Београђанин учествује у њима са пуно усрдности, схватајући читав потхват својом одговорном дужношћу, неопходно је учинити низ мањих напора за оспособљење и довођење у ред досадашњих одморашта и излетишта, као и за образовање извесних нових, можда и привремених, објеката те врсте, у постојећим природним условима и декору. То ће све већем броју наших грађана дати више простора и ширине, неопходне за летњи одмор. То ће освежити нашег радног човека за његово учешће у заједничком раду, то ће му омогућити да се још усрдније залаже.

Не би се смело чекати. Ови први топлији дани уједно су и крајњи моменат да се приступи послу. Досадање стање драстично показује да је недовољно чињено за добар и културан од-

мор. Мало се мислило на услове опоравка од дневних и седмичних напора.

Не може се рећи да се не ради у том смислу. Управа шумског појаса има сложен план пошумљавања и уређења околине Београда. Отсек за паркове исто тако.

Преко педесет сталних радника Градског расадника негују стотине хиљада биљака и садница за уређење, улепшавање и освежење београдских паркова, скверова, дрвореди и алеја.

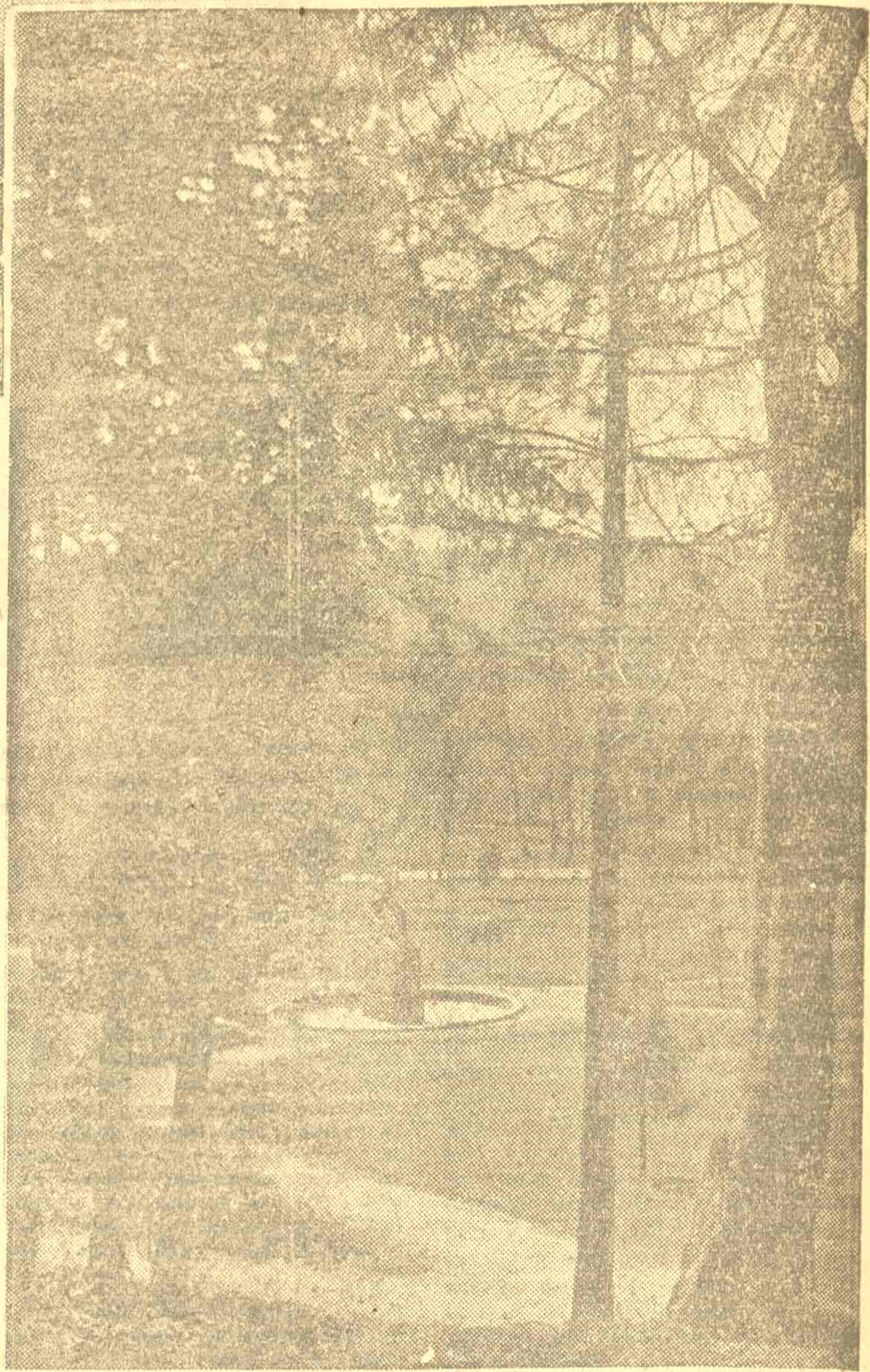
Данас забрињавајући ситни струкови, сутра ће се разбукорити и прекрити цветовима. Зацрвенеће алеје салвије, заплавиће

права речних купатила, Градско угоститељско предузеће, Градско млекарство, Градска посластичарица, „Путник“, Речна пловидба и све оне установе, под чију компетенцију долазе проблеми комплетног и ефикасног решења овог питања.

Тада се, вероватно, не би више дешавало да Калемегдан остане огољен по интенцијама предатних општинара у духу „енглеских“ паркова, и ако је он на топлој Балкану. Не би он био, због тога, лишен сеновитости, влаге и свежине. Излишно би било често поливање, које једино раскваи стазе. Влагу би дале сенке засађених већ развијених стабала.

Прво сунце, већ у рано јутро, измами Београђане на стазе Калемегдана

Простране алеје Топчидера, пуне свеће траве и хладовине високих, гранатих стабала, немају клупа да се излетишни из града одморе

купатила исто су тако мучење за грађане. Зато и то питање треба дефинитивно решити.

Сама речна купатила, са локвама блата и утринама, уместо пешчаних плажа; неограђена, са бифејним оскудним у јелу, пшћу, столовима и столицама, више уморе и испрљају грађане но што их одморе и освеже. Прилази су редовно пуна прашине, камења, сметња, ма да уређење свега тога не тражи ни много залагања ни времена.

Карактеристично је за Београд да све оно што имамо није уређено до краја. Уколико се нешто уреди, то привуче, разумљиво, масе грађана, жељених реда и естетике и културне средине, да је немогуће одржавати ред. Због тога се све брзо запустити и огрезне у неред.

Извучи „наравоученије“ није тешко. Сређивањем, сталним надгледањем и контролом, треба доводити све у исправно стање, перманентно, до највише мере.

се агератум боје неба. Гнапфалиум. белог листа, оперзавиће и-вице цветњака, а црвене ирезине омогућуће баштовану да развија своју вештину, правећи цветне телике и фигуре, које ће веселити погледе наших грађана.

Двадесет и пет хиљада бего-нија за Београд спрема се у овом расаднику, док четри хиљаде четинара, у саксијама нешто већим од напретка треба да се негују 6 до 7 година да би „дорасли“ за београдске паркове.

И зимус пелцована лоза — пузавица, која као густе тапети од сјајног, кртог лишћа, прекрива зидове и читаве зграде, још увек је под стаклом. Она ће украсити калемегданске зидине и сва места која треба освежити. Али она годишње покрива нешто више од квадратног метра...

Сви ови напори као и сва настојања, да се спреми што више зеленила, допринеће освежењу града, — али у даљој будућности.

Значи: треба потражити друге начине да наш грађанин може пријатно да се одмори и освежи. Значи: треба допунити постојеће паркове, одморашта и речна купатила. Значи: треба организовати и уредити и нова излетишта и купатила, организовати недељне дане на пловним објектима, приредбе културно-уметничких друштва на отвореном простору, излете дереглијама, сплавовима, шетњим возовима, итд.

Да би се допунили постојећи паркови, одморашта и речна купатила, као и да би се организовао одмор другим путевима и начинима, требало би да у прављењу тога плана учествује, преко својих претставника: Комунално одељење, посебно Отсек за паркове, Управа шумског појаса, У-

Ретко леп поглед на Ушће, панораму Земунa и градилиште Новог Београда, не би узалуд очекивао редове клупа, да се шетачи одмарају и на миру уживају. А цела, засад запуштена, прљава и ружна падина према Сави, добила би платое и стазе са слободним погледом на реку, са столовима и клупама, што би растеретило велику, горњу алеју.

И Мали Калемегдан добио би више клупа, а оба парка би била снабдевена павиљонима за продају млечних производа, посластичарских производа, воћа и воћних сокова.

Топчидер, вероватно, не би био запуштен, почев од трамвајске станице, пуне смећа и хартије, искрзаног шибља и празних конзерви, са чекаоницом која заударала. Његове стазе не би биле без клупа и столова, ресторација без чаршава, без цвећа, без писаног јеловника и предустретљивих келнера, који не показују досаду на долазак гостињу, без оног бодро излетишког духа и расположења. И ту би била павиљона за продају артикала за освежење, малих забавишта за децу, места са песком, љуљашкама и клцакалицама.

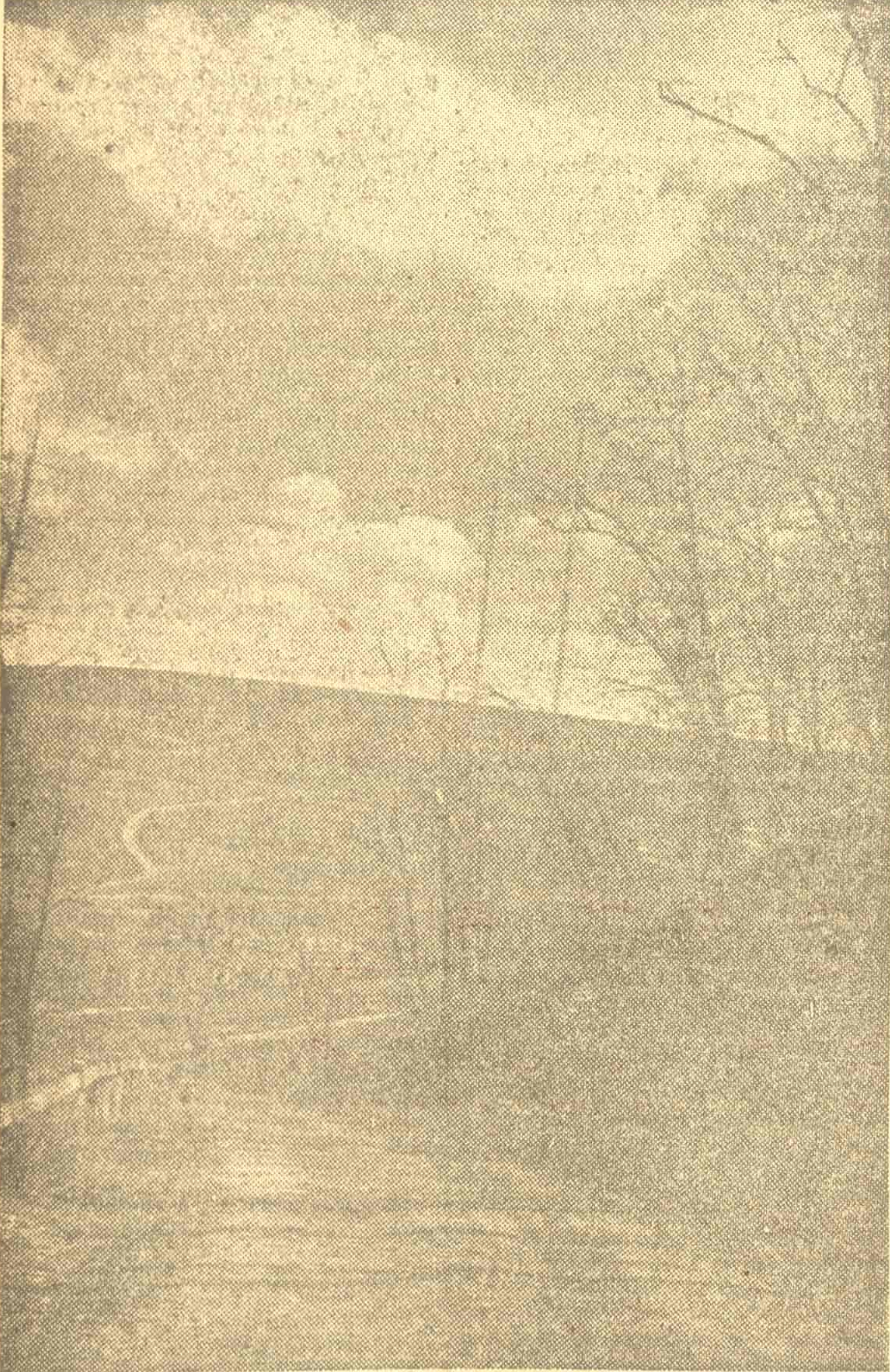
Кошутњак не би имао запуштене чесме, купусишта и кукурузишта на путу за Хајдучку чесму и сву силу ђубрета у трави. Јер, биле би постављене котарице за отпатке, усађени столони и клупе на много места, испод гранатих стабала, да се излетишници не ломе само на земљу. Биле би на неколико места постављене веће настрешнице за заклон од изненадног плуска; постављена телефонска говорница, уређена места на дрвећу где би деца остављала храну за птице. Показало

би се више смисла за ред, за добро излетишко расположење, за бригу о човеку.

Од сличних недостатака болује и Авала. К томе још: опасност од многих возила што јуре непрописном брзином, без обзира на пешаке. А онда: веза са Авалом! Аутобус препун сваки час у квару. Воз прљава. Врућина... Трамваји, који возе на речна

Преносење тек развијених биљака из стакларе у топле леје Градског расадника

Падина Кошутњака према Раковници чека на своје уређење

Сунце још увек мљује Београд. Око подне, само, отежа капут... Али, мало још, па ће ужарено небо постати тешка, уситана капа над градом, а усидан бетон и размекшан асфалт одисаће вредином.

Мислија данас на одакцање у тим данима, правовремен је и важан задатак.

Јулија ЛУЧЕВ